

[Tom Behnke]

man må jo lige være opmærksom på, at der givet er en række familier, der nu, hvor beløbet bliver større, vil sige: O.k., så adopterer vi. Mængden af personer vil således også blive udvidet. Derfor synes jeg, vi har fortjent at få nogle mere tilbunds gående analyser af de økonomiske konsekvenser.

Jeg er helt enig med den forrige ordfører i, at det er for dårligt, at man bruger satspuljemidlerne til dette her. De penge, der er i satspuljemidlerne, burde have været brugt til et andet formål.

Der har også været talt lidt om de formidlende organisationer; de må ikke opkræve højere gebyrer som følge af dette lovforslag. Så er spørgsmålet bare: Hvordan vil man kontrollere det? Hvordan vil man bagefter bevise, at det var på grund af det forhøjede tilskud, de satte gebyrerne op? Hvis nu organisationerne virkelig kan godtgøre, at der er en reel årsag til, at de har sat gebyrerne op, hvordan vil man så afgøre det? Det er umuligt at lave en afgørelse efterfølgende, så det er selvfølgelig håbløst.

Fremskridtspartiets politik er, at hvis man ønsker at få børn, må man selv betale de udgifter, der er forbundet med det, uanset hvordan man får de børn. Og hvis det er et spørgsmål om at prioritere sine udgifter, må det være op til forældrene at prioritere deres udgifter. Det er jo i virkeligheden også sådan, at hvis man virkelig ønsker at få børn – uanset hvordan – så er man også i stand til at afsætte de midler, der er nødvendige, og betale, hvad det koster.

Fremskridtspartiet er imod, at man yder tilskud til adoption, og vi er derfor også imod, at man nu forhøjer beløbet til det dobbelte.

Bente Juncker (CD):

Jeg kan så sige, at vi i CD er glade for, at man nu fordobler beløbet. Det har været tiltrængt et stykke tid, og vi har jo har også modtaget en deputation i udvalget osv., så vi er helt enige i det.

Til ministeren vil jeg sige, at jeg synes, det er meget fine bemærkninger, ministeren har lavet til dette lovforslag. Vi er helt enige i, at adoptionstilskuddet ikke skal bruges til, at der nu igen kommer nogle forhøjelser af gebyrerne ude i disse foreninger. Jeg synes, at det er fint, som ministeren har skrevet det, og det skal ministeren have ros for.

Elisabeth Arnold (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører på området ikke kan være til stede, skal jeg kort sige, at Det Radikale Venstre tilslutter sig lovforslaget.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan kort og klart sige, at vi jo selv har arbejdet meget stærkt for at få dette forslag igennem. Vi synes, at det er rimeligt, at beløbet forhøjes.

Selvfølger er vi ligesom de øvrige ordførere indstillet på, at det skal undgås, at det bliver formidlerne, der får pengene; de skal komme familierne til gode, navnlig dem, som af økonomiske grunde ikke kan foretage adoptioner nu, fordi de ikke har råd til det.

Vi kan anbefale forslaget.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Det fremgår her, at der er et klart flertal for lovforslaget. Det er jo rigtigt, som det er blevet sagt, at det er en underaftale i forbindelse med satspuljeforliget, at vi vil give 15.000 kr. ekstra til adoptionsforældre.

Jeg håber, at vi kan nå at få lovforslaget gjort færdigt inden jul, sådan at vi også har spørgsmålet om satspuljemidlerne på plads.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

34) Første behandling af lovforslag nr. L 155:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om social bistand. (Opholdstilladelse til mindreårige udlændinge m.v.).

Af Mimi Jakobsen (CD) m.fl.
(Fremsat 11/12 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Engell):

Det lovforslag, som CD har fremsat, vil medføre – hvis jeg skal sige det meget firkantet – at der i realiteten indføres fri indvandring til Danmark for alle under 18 år. Lovforslaget betyder indførelsen af et helt nyt retskrav i den danske udlændingelov, uden at der er nogen relevant saglig anledning hertil, og derfor må jeg fra starten sige, at regeringen må afvise dette forslag fra CD til ændring af udlændingeloven.

Inden jeg går nærmere ind på de enkelte dele af lovforslaget, vil jeg gerne knytte nogle bemærkninger til det, der er gået forud for fremsættelsen af lovforslaget. Jeg har hæftet mig ved, at CD's ordfører, fru Mimi Jakobsen, i udtalelser til nogle af medierne har været ude med kritik af myndighedernes behandling af sagerne vedrørende de uledsagede mindreårige børn. Det er blevet nævnt, at de relevante myndigheder konsekvent har vendt tommelfingeren nedad og har givet afslag, blot fordi den enkelte ansøger har tilladt sig at fylde 18 år – som fru Mimi Jakobsen har udtrykt det. Det har også været mere end antydning, at myndighederne har spekuleret i at trække sagsbehandlingen i langdrag for at nå dette resultat.

Rent bortset fra, at det er alvorlige påstande, må jeg sige, at det er fuldstændig urigtigt, simpelt hen fordi der ikke findes nogen 18-årsgrænse, som er afgørende for, hvordan en sag skal falde ud.

I den rapport om uledsagede flygtningebørn i Danmark, som blev afgivet for nogle måneder siden, er der eksempelvis nøje redegjort for, hvornår man lader de mindreårige uledsagede børn, som er kommet til Danmark, gennemgå en almindelig asylprocedure og altså lader de regler, der er herom, kombineret med reglen om humanitær opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens paragraf 9, stk. 2, nr. 2, være afgørende for, om den pågældende skal have opholdstilladelse i Danmark.

Som nævnt i rapporten vil personer mellem 15 og 17 år i reglen gennemgå en almindelig asylprocedure, og som det formentlig vil være alle bekendt, er ens alder ikke afgørende for, om man skal anerkendes som flygtning. Tilsva-

rende er det heller ikke afgørende for spørgsmålet om humanitær opholdstilladelse, om personen netop er fyldt 18 år eller ej.

Til trods herfor har man påstået det modsatte. Jeg ved ikke, om det skyldes, at indholdet af rapporten ikke har været tilstrækkelig kendt, eller om man ikke på anden måde har haft lejlighed til at orientere sig om praksis på området. I hvert fald indeholder rapporten også statistiske oplysninger om de afgørelser, som i perioden fra 1989 til 1991 er truffet vedrørende uledsagede mindreårige, hvoraf man bl.a. kan se, at der er givet meget få afslag til de mindreårige, som har fået deres sag behandlet som en almindelig asylsag, herunder eventuelt fulgt op af en ansøgning om humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2.

Det er rigtigt, at der har været enkeltsager, hvor der af Flygtningenævnet er givet afslag vedrørende spørgsmålet om asyl og også af Justitsministeriet vedrørende spørgsmålet om opholdstilladelse på andet grundlag, og et par af disse sager har givet anledning til en del presseomtale. Jeg må sige, at hvis man ønsker at lovgive med udgangspunkt i enkeltsager, er jeg mere end betænkelig.

Jeg synes også, man i forslaget har taget munden meget fuld. Uanset at man har opstillet en række kriterier for, under hvilke omstændigheder de mindreårige skal have retskrav på at få opholdstilladelse, må man – og det er i den sammenhæng det afgørende – når man nærlæser de forskellige momenter i den bestemmelse, man foreslår indsat som nr. 6 i udlændingelovens § 9, stk. 1, og sammenholder disse, nå til den konklusion, at alle mindreårige udlændinge, der indrejser til Danmark, vil kunne få opholdstilladelse. Efter lovforslaget vil de endda have et egentligt retskrav på opholdstilladelse. Det er altså en ganske omfattende ændring af udlændingeloven, der her lægges op til, og det må naturligvis stå Folketingets partier helt klart, at sådan er det.

Efter ordlyden af den foreslåede bestemmelse nr. 6 til § 9, stk. 1, i udlændingeloven er det ikke engang afgørende, om den mindreårige er uledsaget, i hvert fald ikke når man læser forslaget, som det er formuleret. Også børn, der er kommet hertil med deres forældre, vil efter litra b i den foreslåede bestemmelse have retskrav på opholdstilladelse, såfremt der er krigshandlinger, borgerkrig eller lignende urolighe-

[Justitsministeren]

der i hjemlandet. Det er eksempelvis relevant i forhold til en hel del af de børn, der sammen med deres forældre er kommet hertil fra det tidligere Jugoslavien. Hvad der herefter skal ske med forældrene, kan man ikke læse ud af lovforslaget.

Den kategori, der har retskrav på opholdstilladelse efter litra a i den foreslåede bestemmelse, omfatter f.eks. en mindreårig, som har mistet sine forældre, og efter ordlyden vil det også gælde eksempelvis den unge tysker, der måtte være i den ulykkelige situation at være blevet forældreløs, og som i den foreslåede terminologi må siges at have behov for særlig omsorg.

Jeg er godt klar over – det vil jeg gerne understrege – at dette ikke er hovedsigtet med den foreslåede bestemmelse, men den valgte udformning åbner for disse muligheder. Når dertil kommer, at der efter litra c også skal være retskrav på opholdstilladelse efter en så ubestemt regel som, hvis – som det hedder – andre lignende grunde taler derfor, må jeg være helt afvisende over for den grundlæggende del af forslaget, som er indeholdt i § 1.

En væsentlig problemstilling, som kun er omtalt i bemærkningerne, er spørgsmålet om familiesammenføring, som vi også har haft lejlighed til at diskutere i medierne. Man siger, at forslaget ikke vil medføre en stigning i antallet af familiesammenføringer. Tværtimod vil grundlaget for opholdstilladelsen til den mindreårige ifølge bemærkningerne være bortfaldet, såfremt forældrene dukker op, og man vil kunne inddrage opholdstilladelsen inden for den almindelige 3-års-frist, hvis familien kan forenes i hjemlandet eller et tidligere opholdsland. Det er det, der siges.

Jeg er naturligvis helt klar over, at retstilstanden for så vidt angår forældre til herboende uledsagede mindreårige børn er den, at der alene er retskrav på familiesammenføring i de situationer, hvor forældrene er over 60 år og søger familiesammenføring med et barn, der er her i landet med flygtningestatus eller med en tidsbegrænset opholdstilladelse. Forholdet er endvidere det, at forældrene ikke har retskrav på at få visum til at besøge det herboende barn.

Alt det er jeg helt opmærksom på. Men tror man virkelig selv på, at det er, hvad der er at sige om familiesammenføring på dette punkt? Skal udlændingemyndighederne i alle tilfælde,

hvor forældre til et herboende uledsaget flygtningebarn i tilknytning til indrejse til Danmark søger om opholdstilladelse, afslutte sagerne med afslag og udsendelse af de pågældende? Det vil jeg gerne spørge om. Forholdet vil jo her meget ofte være det, at de pågældende forældre søger om asyl, og senere, hvis de efter en grundig behandling i Direktoratet for Udlændinge og Flygtningenævnet meddeles afslag, vil de søge om humanitær opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 2, eller opholdstilladelse af helt særlige grunde efter § 9, stk. 2, nr. 4.

Her vil udlændingemyndighederne ofte stå i en situation, hvor det uledsagede barn har levet her i landet i adskillige år, har knyttet kontakter og har lært det danske sprog, kort sagt er i gang med at blive integreret i det danske samfund. Forældrene har måske også været her igennem længere tid, fordi man har anvendt de forskellige muligheder for at søge om opholdstilladelse, som vores udlændingelov indeholder. Skal disse familier altid blot sendes tilbage uden videre, måske til lande, hvor levevilkårene er helt anderledes og den samlede familie måske efter adskillige års ophold i udlandet vil føle sig helt fremmedgjort, som vi faktisk i praksis har oplevet det med en række familier fra Iran?

Og hvad med forholdet til vores internationale forpligtelser i den sammenhæng? Jeg mener ikke, man kan udelukke, at der kan være tilfælde, hvor Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 må føre til, at de danske myndigheder bør imødekomme en ansøgning om familiesammenføring for forældrene til et herboende barn, og her tænker jeg særligt på de tilfælde, hvor det må lægges til grund, at barnet ikke vil have mulighed for at tage ophold sammen med forældrene i hjemlandet, dvs. at de ikke kan forenes dér.

Jeg mener også, man skal passe på ikke at være for restriktiv ved vurderingen af, om forældre skal meddeles visum til at besøge herboende uledsagede flygtningebørn. Jeg tør nok sige, konklusionen efter den debat, vi forleden dag havde i Folketinget om bl.a. visumbestemmelserne, var, at det er en opfattelse, også andre partier har. Her må udlændingemyndighederne være forpligtet til at foretage en nøje individuel vurdering og især tage i betragtning, om det er muligt for barnet at rejse til forældrenes hjemland. På det felt må der naturligvis

[Justitsministeren]

indgå nogle meget afgørende humanitære betragtninger, herunder opfyldelse af barnets naturlige ønske om at kunne holde kontakten med forældrene ved lige.

Jeg mener altså, tingene er noget mere sammensatte, men hvis man virkelig vil markere, at udlændingemyndighederne i disse tilfælde skal være mere restriktive end i dag med at meddele opholdstilladelse og visum til forældre, bør det naturligvis skrives ind i udlændingeloven, så det ikke er til at misforstå.

Når jeg har tilladt mig at pege på, at der vil blive tale om en stigning i antallet af familiesammenføringer, er det blevet sagt, at jeg vil fremmane et skræmmebillede, som er uden hold i virkeligheden. Sådan forholder det sig ikke, men mine udtalelser bygger på den simple erfaring, at antallet af familiesammenføringer i bred forstand til enhver tid vil afhænge af de regler, der findes vedrørende referencepersonens mulighed for opholdstilladelse, altså muligheden for den person, som opholder sig her i Danmark.

De regler og den praksis, vi har nu, har ikke i særlig grad opfordret til at anvende børn som middel til at forsøge at omgå de gældende indvandningsbegrænsninger. Ændres reglerne, kan man ikke udelukke, at billedet vil ændre sig. Jo sikrere man kan forudse resultatet af at sende et barn uledsaget i forvejen, jo større vil ansporingen til at benytte denne udvej være for forældre, der selv ønsker at indvandre i Danmark. Sådan er det.

Egentlig familiesammenføring i henhold til udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 4, vil måske ikke forekomme i særlig vidt omfang på grund af de objektive alderskrav, men alene den omstændighed, at man har et uledsaget barn i Danmark, det være sig over eller under 18 år, vil spille en betydelig rolle ved myndighedernes stillingtagen til visumansøgninger, asylansøgninger fra udlandet og afvisning ved indrejse efter udlændingelovens § 48, stk. 2, samt ved administrationen af udlændingelovens § 2, stk. 4, om opholdstilladelse på grund af ganske særlige omstændigheder.

En mere håndfast inddragelsespraksis vedrørende opholdstilladelser meddelt til uledsagede børn, der har opholdt sig i Danmark gennem nogen tid og gennemgået de eksisterende integrationsbestrebelsers, er næppe heller tænkelig. Jeg kan i den forbindelse henvise til ud-

lændingelovens § 26, der netop foreskriver, at man ved afgørelse om inddragelse skal lægge vægt på den pågældendes tilhørsforhold til det danske samfund, herunder varigheden af opholdet her i landet samt den pågældendes personlige forhold m.v.

Det er elementer af den karakter, som må tages med i betragtning, hvis man realistisk skal forsøge at vurdere, hvordan konsekvenserne vil være, hvis betingelserne for at give opholdstilladelse til de mindreårige børn afgørende lempes i forhold til de nugældende regler og den praksis, der følges.

Jeg er ikke enig med forslagsstillerne i, at der er behov for en særlig regulering på området, men finder den nuværende praksis, hvorefter spørgsmålet om opholdstilladelse til mindreårige uledsagede børn afgøres efter de asylretlige regler, fornuftig. I den forbindelse har det også undret mig, at den grundlæggende bestemmelse om opholdstilladelse ifølge lovforslagets ordlyd kun skal finde anvendelse for udlændinge, der på tidspunktet for forslagets fremsættelse er indrejst i Danmark inden deres fyldte 18. år. Det giver en noget begrænset anvendelse og harmonerer dårligt med sigtet om at ændre på den praksis, der følges over for mindreårige uledsagede børn. Jeg går ud fra, at det ikke har været forslagsstillerens tanke at begrænse forslaget hertil, men at der bare er tale om en uheldig formulering.

Det får mig også til at sige – og det skal være mit sidste ord i denne runde – at der normalt fra CD's og andre partiers side lægges vægt på, at lovforslag på udlændingeområdet skal være godt gennemarbejdet. Der skal være en grundig behandling i Folketinget, og hastværk fremmer ikke et fornuftigt forslag. Det var det, vi lagde vægt på, da vi behandlede de lovændringer, der blev gennemført i juni. Det var det, vi lagde vægt på, da vi vedtog loven om midlertidig opholdstilladelse for jugoslaver. Det var det, der blev understreget, synes jeg, klart af Socialdemokratiets ordfører under forespørgselsdebatten forleden, og alle var enige heri: at hastværk er lastværk.

Den fremgangsmåde, der er valgt her, står i skærende kontrast hertil, og derfor må jeg sige, at vi fra regeringens side vil indstille forslaget til forkastelse, og at vi i øvrigt lægger vægt på, hvis der skal være mening i tingene, at også dette forslag får den fornødne grundige be-

[Justitsministeren]

handling, som det har været tilfældet ved de andre ændringer af udlændingeloven, der er blevet gennemført. Alt andet ville være urimeligt, så meget desto mere som et bredt flertal af partier i juni måned gennemførte en ændring og var enige om, at den skulle følges op. Det ville ikke være i overensstemmelse med den linje, der blev lagt her, hvis man nu pludselig på afgørende måde greb ind og ændrede udlændingeloven med indføjeelse af nye retskrav, som skulle gennemføres i Folketinget på en lille uge.

Dorte Bennedsen (S):

I et svar, som Retsudvalget modtog fra ministeren i sidste uge, henviser ministeren til, at FN's flygtningekonvention ikke indeholder særbestemmelser om mindreåriges anerkendelse som flygtninge.

Det svar er naturligvis korrekt, og dog havde det nok været mere korrekt, dersom ministeren havde nævnt FN's konvention om barnets rettigheder, som Danmark jo ratificerede for knap halvandet år siden. Heri er der nemlig en artikel, som udtrykkelig nævner flygtningebørn og børn, der søger flygtningestatus, og som fastslår, at deltagerstaterne skal give sådanne børn og især børn uden familie den nødvendige beskyttelse og humanitære bistand.

Af andre svar, vi har modtaget fra ministeren, fremgår det, at der i udlændingeloven er hjemmel til at tage sådanne hensyn. I bemærkningerne til det foreliggende forslag siges det da også, at formålet med forslaget ikke er at tilvejebringe en sådan hjemmel, men at skabe sikkerhed for, at disse børns og unges behov ikke gøres til genstand for restriktive skøn fra Justitsministeriets side.

Her er vi efter Socialdemokratiets opfattelse ved sagens kerne. Vi har nemlig, som ministeren just citerede her fra talerstolen, før givet udtryk for, at vi ikke ønsker udlændingeloven ændret i tide og utide. Vi opfatter da heller ikke primært dette forslag som en ændring af udlændingeloven, men derimod som en påpejning af, at justitsministeren inden for lovens rammer har administreret alt for restriktivt, når det gælder den sårbare gruppe, som udgøres af børn og unge.

Ministeren sagde også i sit indlæg, at forslagsstillerne ikke har orienteret sig i rappor-

ten om de uledsagede flygtningebørn, og at de heller ikke på anden måde har gjort sig bekendt med praksis på området. Hertil er kun at svare, at det er umådelig vanskeligt at få relevante oplysninger på bordet. Jeg har selv for ganske nylig stillet en række spørgsmål om flygtningebørnene, og svaret var, at spørgsmålene ikke kunne besvares, da man ikke havde relevant statistik, da man ikke registrerede, om en asylansøger var over 18 år eller under 18 år osv. osv. Samtidig har mange af os personlige erfaringer for – men det er selvfølgelig en subjektiv vurdering, må jeg erkende – at det i stigende grad er blevet vanskeligt at få ministeren til at give humanitær opholdstilladelse selv i sager, hvor det forekommer meget oplagt at gøre det.

Det virker, som om man inden for lovens rammer har sat et meget restriktivt regelsystem op, som man nødtigt fraviger, og toppen af det stive, restriktive system er sagen om den unge dreng, som nu på fjerde måned sidder i et svensk fængsel, fordi de danske myndigheder på trods af opfordringer fra Sverige ikke har anmodet om at få ham udleveret. Jeg skal ikke postulere, at ministeren bryder reglerne, men drengen har søgt asyl i Danmark, og så må vi løse problemet her og ikke af formalistiske grunde acceptere, at han sidder i fængsel i Sverige. Det er et ungt ikkekriminelt menneske, det drejer sig om, og han sidder som sagt nu fængslet på fjerde måned, fordi ministeriet ikke har villet svare de svenske myndigheder.

Ministerens tale her virkede på mig, som om det gjaldt om for enhver pris at holde alle ude, og bemærkningerne om, at en minister ikke kunne garantere, at menneskerettighedskonventionens artikel 8 ikke kunne føre til, at der blev behov for familiesammenføring her i landet specielt i de tilfælde, hvor man ikke kunne sammenføres i hjemlandet, blev brugt som argument mod dette forslag. Jamen det er mennesker, vi taler om. Vi taler ikke om at åbne Danmarks døre for alle og enhver, men vi taler om at tage humanitære hensyn i nogle ganske specielle situationer.

Jeg må indrømme, at jeg var meget forundret over ministerens tale. Jeg kan sige for Socialdemokratiets vedkommende, at vores bud er, at dersom ministeren havde været mere lydhør og mindre restriktiv i sin administration, var han ikke kommet i den situation, han er kommet i i dag.

[Dorte Bennedsen]

Vi er i Socialdemokratiet enige i sigtet med dette lovforslag, men er under udvalgsarbejdet naturligvis indstillet på at se nærmere på nogle af de enkeltheder, ministeren har nævnt i dag.

Helge Adam Møller (KF):

En enkelt bemærkning til fru Dorte Bennedsen, som nævnte, at hensigten med den måde, man hidtil havde administreret lovgivningen på, var at holde alle ude, og her taler vi vel først og fremmest om de uledsagede børn. Jeg kan nævne, at der i 1990 kom i alt 29 uledsagede børn mellem 0 og 14 år til Danmark. Af de 29 fik de 28 lov til at være her, og én fik afslag efter en individuel vurdering. Året efter, i 1991, kom der 87 børn mellem 0 og 14 år, og af disse 87 fik de 84 lov til at være her. Det er vist det stik modsatte af det, fru Dorte Bennedsen lige hævdede.

Lad mig så sige, at Det Konservative Folkeparti meget klart siger nej til dette lovforslag. Det er sjusket, det er unøjagtigt, det er en lovgivning ud fra enkeltsager, og det er en lovgivning, der lægger op til at forskelsbehandle mennesker på grund af deres alder i stedet for at give dem en individuel behandling, hvad der burde være et rimeligt retskrav. Lovforslaget har udgangspunkt i en kampagne i dele af pressen og i tv, som efter min mening er bygget på falske og forkerte præmisser, og CD er så, som det ofte sker, sprunget på vognen.

Men hvor er sagligheden henne? Efter min mening er den i den orange betænkning, som Folketinget modtog i oktober i år, og hvor der klart og tydeligt er givet en række faktuelle oplysninger på dette område, som det er ganske tydeligt at i hvert fald nogle folketingsmedlemmer overhovedet ikke har sat sig ind i. Havde man læst rapporten, ville man klart og tydeligt se, at der ikke er nævnt en 18-års-grænse. Man behandler nemlig i øjeblikket folk individuelt, uanset om de er 16, 17, 18 eller 19 år. Derfor er det ikke rigtigt at sige, at myndighederne konsekvent har vendt tommelfingeren nedad og givet afslag, blot fordi det enkelte barn har tilladt sig at fylde 18 år. Det er direkte usandt.

Det er også direkte usandt at sige, som også CD-politikere har sagt, at myndighederne bevidst venter med at afgøre sagerne, til ansøgeren er fyldt 18 år, og så er det ud, for det giver den eksisterende lov ikke nogen som helst grund til at gøre. Hvis man efter en saglig og

rigtig behandling ikke findes at have krav på opholdstilladelse i Danmark, bliver man udvist, uanset om man er 17, 18 eller 19 år. Men det viser blot, at man ikke ved, hvordan loven er på dette område, og at man ikke har sat sig ind i rapporten, der som sagt kom for to måneder siden.

Det er også spændende at se, at den rapport ikke foreslog lovændringer, og medlemmerne af det udvalg, der afgav rapporten, kom jo fra alle de implicerede og berørte myndigheder. Der var også repræsentanter for Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp.

Lad mig nævne et par konsekvenser af CD's forslag. I realiteten vil det medføre, hvis det skulle blive vedtaget, at alle mindreårige udlændinge, som indrejser til Danmark, har retskrav på opholdstilladelse her i landet. Lad mig tage et aktuelt eksempel. Stor overskrift i stort set alle landets aviser fra i går, denne her er fra Berlingske Tidende: »Menneskesmuglere havde 29 børn med«. Det var 7 voksne kenyanere, der medbragte 29 børn fra Somalia. De fleste af børnene var ifølge avisartiklen 16-17 år. De vil alle 29 have retskrav på at blive i Danmark i stedet for at få en individuel behandling. Hvad med de næste 100, hvad med de næste 500, som kommer uden at blive undersøgt individuelt? Og hvad vil det ikke medføre med hensyn til familiesammenføringer ud fra de argumenter, justitsministeren netop er kommet med?

Til slut: Hr. Arne Melchior fra Centrum-Demokraterne har gang på gang, senest i sidste uge, ironiseret over den sidste ændring af udlændingeloven, den, der blev vedtaget i juni i år. Forslaget havde været længe undervejs. Regeringspartierne havde brugt mere end et år, fra vi meldte, at der ville komme noget, til vi endelig kom med forslaget og det blev vedtaget. Og det er korrekt, at sådan gik det. Men er det ikke mere rigtigt at bruge den fornødne tid end at sjaske – og jeg anvender meget bevidst udtrykket sjaske – en stor principiel og meget omfattende lovændring igennem Folketinget på kun tre døgn? Det er jo det, der er lagt op til: fra i dag til fredag eftermiddag.

Jeg mener, man skal bruge den fornødne tid, og vil derfor afvise forslaget som undergravende for hele vores familiesammenføringsregelsæt, som diskriminerende, fordi man behandler folk afhængig af deres alder og ikke individuelt, og som en gang lovsjusk.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg taler øjensynlig et sprog, som hr. Helge Adam Møller ikke forstår. I torsdags, da vi havde den sidste debat, klandrede han mig for en række udsagn, som jeg ikke var kommet med. Nu gentager han det i dag. Jeg har ikke sagt noget om administrationen. Det sidste, jeg sagde, var, at ministerens tale virkede, som om han ønskede at holde alle ude, og hvis hr. Helge Adam Møller læser bemærkningerne netop om Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 og de konsekvenser, det kan få for eventuelle familiesammenføringer, vil han få det bekræftet. Vi kan ikke tage imod børn, fordi det kan give de konsekvenser, at vi i visse tilfælde skal være forpligtet til at tage imod deres forældre. Det virker på mig, som om han er indstillet på, at vi skal sige nej så langt som muligt. Sådant måtte jeg høre talen.

Det er da korrekt, at når man læser rapporten om de uledsagede flygtningebørn, taler den ikke om en 18-års-grænse. Det gør den af gode grunde ikke, for den eksisterer ikke. Men hvis hr. Helge Adam Møller havde læst FN-konventionen om barnets rettigheder, ville han have konstateret, at der dér er tale både om en 18-års-grænse og om særegler for flygtningebørn og for børn, der søger flygtningestatus. Det er det, vi synes er relevant her. Det er en konvention, Danmark har taget stilling til for mindre end halvandet år siden, og det var ikke helt usnedigt, om vi også levede op til konventionen.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Hr. Helge Adam Møller korreksede fru Dorte Bennedsen og i øvrigt også lovforslaget ved at begynde at opremse nogle tal for, hvor mange uledsagede børn under 15 år der havde fået opholdstilladelse. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at hvis hr. Helge Adam Møller havde læst bemærkningerne til dette lovforslag og havde gjort sig den umage at sætte sig ind i dem, ville han have set, at lovforslagets ærinde ikke er at ændre ved betingelserne. Det er fuldstændig rigtigt, at de tal foreligger, og det er også rigtigt, at opholdstilladelse er givet på den måde, men det er slet ikke dér, problemet ligger, hr. Helge Adam Møller. Det står også

klart i bemærkningerne til lovforslaget, at hvad angår børn under 15 år, forudsættes det i lovforslaget, at denne praksis fortsættes.

Det, der er lovforslagets ærinde, er at sikre de unge mellem 15 og 18 år en særlig retsbeskyttelse. Det er denne store gruppe, som i dag får den almindelige behandling – efter vores mening uden hensyntagen til deres unge alder – der er sat i fokus med dette her lovforslag, og det kunne hr. Helge Adam Møller ærligt talt godt have sat sig ind i.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jo, jeg har såmænd læst den orange rapport en ekstra gang inden i dag, og jeg har også læst lovforslaget og bemærkningerne adskillige gange for at blive klar over nøjagtigt, hvad man mente, og også, hvad man ikke mente.

Fru Mimi Jakobsen siger, at det først og fremmest drejer sig om børnene mellem 15 og 17 år inkl., men jeg gjorde også meget ud af det i min tale og sagde, at det efter min mening er diskriminerende at ville behandle flygtninge forskelligt, og det gør FN's flygtningekonvention netop heller ikke. Skal man have én behandling, når man er 17 år og 364 dage, og en helt anden, når man er 18 år og én dag? Vi vil behandle mennesker individuelt, vurdere hver enkelt sag og finde den rigtige løsning i overensstemmelse med internationale konventioner, uanset om man er 17, 22 eller 72 år, og det lægger dette lovforslag i hvert fald ikke op til.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Justitsministeren – og jeg forstod, det var for en kort bemærkning.

Justitsministeren (Engell):

Javel, hr. formand, det var det også. Jeg havde sådan set ikke tænkt mig at tage ordet på nuværende tidspunkt under debatten, men det var en bemærkning fra fru Dorte Bennedsen, som kaldte mig herop, og jeg føler, der kan være behov for at sætte tingene på plads, inden debatten fortsætter.

Det var fru Dorte Bennedsens bemærkning om, at det, jeg havde sagt vedrørende familiesammenføringsreglerne, var udtryk for, at jeg ønskede at lukke af for så mange som muligt, at holde så mange som muligt helt ude.

[Justitsministeren]

Nej, fru Dorte Bennedsen, det er ikke det, der er tale om. Det, jeg i mit indlæg meget grundigt har forsøgt at præcisere, er, at hvis dette forslag gennemføres, har det nogle klare konsekvenser også på familiesammenføringsområdet, hvis vi i øvrigt ønsker at leve op til en række af de forpligtelser, vi som land har påtaget os bl.a. i forbindelse med FN's menneskerettighedskonvention.

Jeg forsøgte at sige, at man ikke kan lukke øjnene for det, for familiesammenføringsreglerne, retskravet for de 60-årige osv. har været et centralt element i debatten, især imellem fru Mimi Jakobsen og mig. Det, jeg peger på, er, at uanset at der gælder denne bestemmelse for så vidt angår de 60 år, må man se i øjnene, at en gennemførelse af dette forslag vil have klare konsekvenser med hensyn til familiesammenføringer.

Det, der så var mit væsentligste budskab, var, at der med dette forslag sker den fundamentale ændring, at der gives et retskrav til en helt ny gruppe: Alle de, der er under 18 år, vil kunne indvandre frit i Danmark. Det vil være konsekvensen, og er det rimeligt? Er det rimeligt f.eks. i forhold til en 17-årig libanesiser, medlem af en militæ, en voksen ung mand, at fastsætte en sådan arbitrær grænse? Det mener vi ikke.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Når jeg gjorde min lille bemærkning, var det, fordi ministeren markerede, som om det var en kort bemærkning. Ministre har indtil 10 minutters taletid, hver gang de beder om ordet. Til orientering.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg vil fastholde, at det ikke har nogen som helst relevans for dette lovforslag, at hr. Helge Adam Møller remser tal op for, hvad der er givet af opholdstilladelser til børn under 15 år. Dette er ikke problemet.

Problemet er de 15-18-årige, og her har vi så en principiel diskussion om, hvorvidt man skal lægge alderskriteriet til grund eller man skal lade det bero på denne individuelle vurdering, som hr. Helge Adam Møller taler for. Det er så i orden, at vi er uenige om det. Men jeg vil nu gerne anfægte hr. Helge Adam Møllers forargelse over, at man begynder med en 18-års-

grænse, og over, hvor uretfærdigt det dog er over for den, der er 17 år og 364 dage.

Må jeg gøre hr. Helge Adam Møller opmærksom på, at jeg synes, det er meget interessant, dette med, at man kunne lægge modenhed til grund. Det gør vi jo desværre ikke, når man tildeler valgret eller kørekort eller så mange andre ting. Vi har i den danske lovgivning i stribevis af regler, der sætter en 18-års-grænse, og vi har en god dansk tradition for, at børn og unge under 18 år bliver behandlet på én måde; de må noget, og de, der er over 18, må noget andet. Og denne lovgivning kan vel næppe kaldes et kæmpebrud på det gode danske princip. Tværtimod er det lovens formål også at fastslå dette princip over for nogle unge mennesker, der er udlændinge.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Her tog fru Mimi Jakobsen jo klart hr. Helge Adam Møller i det, han har beskyldt hende og CD for, nemlig sjask og sjusk.

Hr. Helge Adam Møller, som sidder i Retsudvalget, ved jo glimrende, at man må sætte visse grænser med hensyn til datoer og med hensyn til aldre. Og dagen før er det altså én situation, og dagen efter er det en anden. Det er det, der kaldes sjask og sjusk. For det var det udtryk, hr. Helge Adam Møller gentog adskillige gange, og det vil jeg gerne lige behandle et øjeblik i min korte bemærkning.

Vi er inde i en uge – hr. Helge Adam Møller kan jo bare se på dagsordenen for Folketinget i denne uge – hvor vi vedtager et eller andet sted mellem 35 og 40 love, som er fremsat i forrige uge, og hvis forarbejder for de flestes vedkommende har været kortere end forarbejderne til dette lovforslag, som jo ikke bare er blevet født i dag, men som har været adviseret i nogle uger, og som der har været arbejdet fuldt så grundigt med som med en hel mængde af de love, vi nu vedtager.

Hvorfor vedtager vi så de mange love? Fordi der er flertal for at gøre det. Derfor hører det ingen steder hjemme at sige: Jeg vil gerne godkende, at de love, hvor jeg er med i flertallet, gennemføres hurtigt; men de love, hvor det er et andet flertal, de må have bedre tid. Det er meningsløst og berettiger ikke til de skældsord, hr. Helge Adam Møller benyttede.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Først til hr. Arne Melchior: Jeg vil da gerne bede hr. Arne Melchior om at nævne mig bare ét eneste eksempel inden for de sidste 20 år, hvor en ændring af lovgivningen på udlændingeområdet ikke er sket efter en utrolig grundig udvalgsbehandling.

Jeg kan nævne et eksempel – for at fritage hr. Arne Melchior for det – det var særloven om palæstinenserne, og den ved jeg også at hr. Arne Melchiors parti stemte imod, også på grund af måden, man havde lavet den på. Men der er ingen eksempler her, for det er et stort og kompliceret stof.

Jeg synes også, det er tydeligt, at lovsjusk vel ikke var et for galt udtryk, når man ser på den allersidste paragraf i lovforslaget – og det var såmænd det, der næsten kunne få mig til at stemme for det – hvor der klart og tydeligt står, at i virkeligheden omfatter det meste af lovforslaget overhovedet ikke nogen, der er rejst ind i Danmark efter den 11. december eller vil gøre det de næste fem år, for det gælder kun dem, der er rejst ind før lovforslagets fremsættelse. Og det vil sige, at de, der rejser ind som 15-årige, 16-årige, 17-årige, i dag eller om en måned eller et år, ikke er omfattet af dette lovforslag. Hvis det ikke er lovsjusk, så ved jeg ikke, hvad det er.

Og så til fru Mimi Jakobsen med hensyn til grænsen på de 18 år: Det er da rigtigt, at vi har den grænse, når det gælder kørekort, valgret og mange andre spændende ting. Men der er vel en god grund til, tror jeg, at FN har valgt netop her ikke at sætte en aldersgrænse, da man lavede FN's flygtningekonvention: fordi dette jo er endnu vigtigere end valgret og kørekort; det kan dreje sig om menneskers liv. Det er jo typisk derfor, vi anerkender eller ikke anerkender mennesker som flygtninge. Det er mennesker, der er forfulgt på grund af deres race, tro og overbevisning eller andet og risikerer at miste livet eller blive sat i fængsel eller torteret, hvis de ikke får asyl. Derfor siger man, at der ikke skal være specielle regler, hvad enten man er 16 år, 2 år eller 82 år. Derfor gælder FN's flygtningekonvention netop for alle uanset alder, og det synes jeg er et godt princip.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg noterer med tilfredshed, at hr. Helge Adam Møller ikke sagde mig imod med hensyn til den lovgivning, der foregår herinde i denne uge.

Så spurgte hr. Helge Adam Møller, om jeg kunne nævne eksempler på ting, der var gået for hurtigt med hensyn til udlændingeloven. Der er da stor forskel på, om det er en hel omlægning, om der er tale om væsentlige, grundlæggende ændringer i lovarbejdet, eller om det tager sigte på en mindre del. Jeg har selvfølgelig godt hørt ministeren tale om en lang række konsekvenser, som vi altså bestrider at dette vil få. Men det er rigtigt, at det er en lille del af en stor og svær lov. Som hr. Helge Adam Møller nævnte i sit første indlæg, gik der to år, før ændringen, der blev gennemført i foråret, var klar, efter at både statsministeren og justitsministeren igennem i hvert fald 1½ år havde bebudet, at nu kom den altså snart. Og den kom stadig væk ikke. Men forskellen er altså, at der dengang var tale om en fuldstændig omkalfatring, hvor der nu er tale om en ganske begrænset ændring.

Man må i og for sig gerne for mig sige både sjusk og sjask, men når man siger det fem-seks gange i træk, er det altså, at det får karakter af det, jeg kaldte skældsord. Det var måske lidt for hårdt et udtryk, det kan jeg beklage, for jeg mener såmænd ikke, at vi skal være alt for sarte herinde. Men det var måden, det blev sagt på, der var aldeles urimelig set i lyset af, hvad der ellers foregår her i huset netop i disse dage.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er med stor overraskelse og lige så stor skuffelse, at vi i Venstre har modtaget dette lovforslag fra Centrum-Demokraterne. Syv af Folketingets otte partier har siden i sommer jævnlige holdt møder om udlændingspørgsmålet, og det resulterede i et nationalt kompromis om jugoslaverloven. De samme partier stod sammen, da Fremskridtspartiet forsøgte at standse et aktstykke, der skulle finansiere bl.a. øgede ressourcer til Direktoratet for Udlændinge.

I torsdags havde vi, synes jeg, en konstruktiv debat om udlændingspørgsmålet, og jeg og flere andre noterede da også, at specielt Centrum-Demokraterne havde en stor del af folketingsgruppen i salen og på talerstolen, om end

[Birthe Rønn Hornbech]

jeg mærkede mig, at der var flere, der godt nok ville stille spørgsmål til os andre, men ikke havde stunder til at vente på svaret. Er det på den måde, diskussionen skal være i Folketinget også i dag? Skal dette her bare jaskes igennem, eller bliver der mulighed for en seriøs debat, og vil forslagsstillerne svare på de spørgsmål, der rejses?

Mit første spørgsmål er: Hvorfor kommer det lovforslag lige nu? For en måned siden fremsendte justitsministeren til Retsudvalget en rapport om uledsagede børn. Ministeren betegnede selv i en pressemeddelelse den 27. oktober denne rapport som seriøs. Ministeren gav tilsagn om, at han ville tage initiativ til at efterleve de råd, der blev givet i rapporten. Det er godt en måned siden. Sig mig engang: Mener forslagsstillerne, at dette arbejde, som bl.a. Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp har deltaget i, ikke fortjener en nærmere drøftelse? Er det meningen, at den rapport nu skal skrottes? Jeg synes, det er en underlig hån mod de humanitære organisationer, der i månedvis har siddet og gjort et godt stykke arbejde.

Hvad er det, forslagsstillerne ønsker her op til jul? Er det at lovgive for et par enkelte sager, som man har fået ensidigt og ufuldstændigt belyst i pressen? Er det en særlov ligesom palæstinenserloven? Eller mener man det alvorligt, dette her med børns retsstilling? Er det noget, der skal gælde for fremtiden? Jeg synes, det er vigtigt, at vi nu får et klart svar. Jeg forlanger begribeligvis ikke, at nogen i CD's folketingsgruppe skal tage ansvaret for formuleringen af lovforslaget; jeg forventer ikke, at nogen vil være bekendt at tage ansvaret for det makværk. Det er ikke et skældsord, vil jeg sige; det er en analyse. Jeg synes, at dette lovforslag, som det er formuleret, er en nedvurdering både af sagen og af Folketinget, når man i ramme alvor fremsender et så elendig forsøg på at formulere et lovforslag. Det står ganske enkelt til dumpekarakter.

Derfor vil jeg igen, som andre også har gjort, spørge helt klart: Hvad er meningen? På den ene side står der klart i lovforslaget, at alle forældreløse børn i hele verden har et retskrav på at komme til Danmark. Er det det, man vil? Eller er det det, man skriver i ikrafttrædelsesbestemmelsen, at loven kun gælder for de få børn, der allerede er indrejst, og at loven altså

ikke skal gælde for fremtiden? Har man begået en bommert, så sig det dog! Men måske er det med vilje. Men hvorfor så alle de fine ord om børns rettigheder i fremtiden? Så er det jo bare en særlov for nogle få, der har maset sig frem i pressen, præcis som det skete med palæstinenserloven. Hvilken attitude vælger forslagsstillerne?

Lovforslaget er – og det er stadig væk ikke et skældsord, det er en analyse – ganske enkelt noget bras, og forslagsstillerne er vidende om, at man springer op og falder ned på de humanitære organisationers seriøse råd i rapporten.

Jeg vil give Folketingets partier et godt råd: Skulle vi nu ikke enes om at tage rapporten med hjem på juleferie og læse den én gang til? Så finder vi nok ud af i fællesskab, hvad der allerede er gennemført, hvad der blot kræver administrative regler, og hvad der kræver lovgivning. God jul!

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Efter at have hørt fru Birthe Rønn Hornbechs indlæg her i dag, bl.a. fru Birthe Rønn Hornbechs bemærkninger om, hvem i CD's gruppe der havde tid til at være til stede i folketings salen, skal jeg bare erindre om, at debatten i torsdags ikke var rejst af Centrum-Demokraterne, og at vi deltog i det omfang, vi kunne, under hensyntagen til, at der her i huset var timelange møder i Markedsudvalget og i Det Udenrigspolitiske Nævn og i øvrigt var stor aktivitet på grund af EF-sagen.

Og så vil jeg bare sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at fru Birthe Rønn Hornbech behøver ikke at føle sig nedvurderet på grund af dette lovforslag. For er der fejl og mangler i det, og ligger det på et for lavt niveau, er det åbenbart ret udmærket i forhold til fru Birthe Rønn Hornbechs niveau.

Naturligvis er der tale om, at dette lovforslag skal gælde fremover, og det er klart, at der nu omgående vil blive indleveret korrigerende ændringsforslag. Jeg tror, alle har forstået, at det er det, der er meningen. Men at man på grund af en sproglig fejl i et lovforslag tillader sig den tone, det havde jeg godt nok ikke tiltroet fru Birthe Rønn Hornbech.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

[Arne Melchior]

Til fru Mimi Jakobsens svar til fru Birthe Rønn Hornbech skal jeg blot tilføje, at når jeg i torsdags efter min ordførertale måtte forlade salen, var det – som det blev oplyst af et andet medlem af Folketinget, et medlem af Fremskridtspartiet – fordi jeg skulle sidde i formandsstolen i Det Udenrigspolitiske Nævn. Så fru Birthe Rønn Hornbech er groft ufor-skammet over for mig ved havende denne viden at kritisere mig, som om jeg stak halen mellem benene, fordi jeg ikke kunne tåle at høre svarene på de spørgsmål, jeg havde stillet.

Når en ordfører for Venstre slutter sin ordførertale om tirsdagen – hvor Folketinget i hvert fald skal mødes til og med en gang midt på fredagen – med at sige god jul, må det altså i den forbindelse betyde farvel, og så vil jeg da bare have lov til at sige: I lige måde.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Fru Birthe Rønn Hornbech opfordrer os til at gå hjem og læse rapporten om uledsagede flygtningebørn endnu en gang. Men det hjælper jo ikke, fru Birthe Rønn Hornbech. Den kan man læse et ubegrænset antal gange, men når man ikke kan få svar på de spørgsmål, den afføder, er man jo lige vidt.

Ministeren har både nu og tidligere i dag givet udtryk for, at dette kan føre til, at mange forældre vil søge ophold her i landet med den begrundelse, at deres uledsagede barn er her. Jeg har spurgt, hvor mange tilfælde det drejede sig om i 1991 og 1992. Man svarer via direktoratet, at man ikke er i besiddelse af statistisk materiale, der kan belyse, hvor mange forældre der har søgt om opholdstilladelse med den begrundelse, at deres mindreårige børn opholder sig i landet. Og man føjer til, at Justitsministeriet kan tilføje, at man heller ikke er i besiddelse af generelt statistisk materiale af den nævnte karakter.

Dette er blot et enkelt eksempel. Men hver gang vi spørger om disse ting, får vi at vide, at der ikke er statistik på det, at det kan man ikke oplyse. Samtidig svirrer det med rygter om, at det har de forfærdeligste konsekvenser, og at det kan få så og så store følger. Hvor man har de oplysninger fra, ved jeg ikke. Jeg har forsøgt at få det materiale, der ligger til grund for ministerens udtalelser, og det er ikke lykkedes. Og det bliver ikke bedre af, at jeg går hjem og

bruger min juleferie til at læse rapporten både én og fem gange til.

Ebba Strange (SF):

I modsætning til andre ordførere synes jeg, der er lagt et kæmpearbejde i dette lovforslag. Jeg kan slet ikke forstå, man kan sige det, som De Konservatives og Venstres ordførere har sagt. Jeg ved ikke rigtig, hvilke ord der blev brugt, men de var i hvert tilfælde ikke positive. Vi har jo alle sammen vidst, at Centrum-Demokraterne gik og overvejede at lave et lovforslag om flygtningebørn, og jeg var ærlig talt spændt på, hvordan de nu ville klare den sag. Jeg synes, at ikke mindst bemærkningerne er meget omfattende, meget informative og meget gode.

Jeg har ikke selv et øjeblik været i tvivl om, at dette drejede sig om børn på flugt, og jeg vil selvfølgelig sige til forslagsstillerne, at hvis der kan være tvivl om det, er det da værd at overveje, hvordan man så skal formulere det. Men jeg kan se af de notater, jeg har gjort på mit papir i anledning af debatten i dag, at jeg starter med over for gruppen at gøre rede for, at det handler om børn på flugt. Det står der faktisk ikke, det kan jeg godt se, efter at justitsministeren har gjort opmærksom på det.

Men til gengæld synes jeg, det fremgår klart af bemærkningerne, hvilke børn det handler om, og derfor synes jeg, ministeren skyder ret meget ved siden af. Vi er jo altså nogle, der har været medlemmer af dette Ting i nogle år, og jeg er dog adskillige gange blevet belært om, hvor meget bemærkningerne betyder i et lovforslag: at bemærkningerne skal læses med lige så stor omhyggelighed og lige så stor grundighed som selve lovparagrafferne, og at de skal tages med i hele vurderingen af, hvad loven betyder, og hvordan loven skal administreres. Og der står højt og tydeligt i bemærkningerne, og jeg citerer fra side 5, første spalte:

»Ved denne vurdering bør der – ud over den mindreåriges baggrund og aktuelle situation – herved lægges afgørende vægt på den pågældendes mulighed for at opnå en tålelig tilværelse med rimelige levevilkår ved en evt. tilbagevenden til sit hjemland eller tidligere opholdsland.«

Der står på side 4, første spalte, at der skal tages »hensyn til visse mere objektivt prægede kriterier, hvis tilstedeværelse i givet fald vil

[Ebba Strange]

kunne indebære, at den pågældende falder inden for konventionens flygtningebegreb, samt at bl.a. situationen for evt. forældre i hjemlandet bør inddrages i vurderingen.«

Jeg mener ikke, at der er tvivl om, hvem dette lovforslag handler om. Derfor vil jeg også gerne sige til hr. Helge Adam Møller, at det var dog helt forbløffende, som han rullede sig ud med hensyn til det med børn. Man skulle tro, at han overhovedet ikke var medlem af Folketinget, dengang vi ratificerede FN's børnekonvention. Der står højt og tydeligt, at denne konvention handler om børn under 18 år. 18 år er vores myndighedsalder i Danmark, og sådan er det. Derfor var jeg også glad for lovforslaget, for jeg synes for så vidt, at vi skylder at sige, at børn behandler vi altså på en anden måde end voksne. Børn har et særligt behov for, et særligt krav på omsorg. Det har vi vedtaget i børnekonventionen, det har vi vedtaget i adskillige sociale love, og det synes jeg er naturligt også at tage med i vores udlændingelov.

Det er rigtigt, at det ikke er omhandlet i flygtningekonventionen. Men den er også gammel. Den er fra 1951 med en protokol fra 1967. Det var jo, længe før man også i FN begyndte at overveje, at børn havde selvstændige rettigheder, og at børn havde selvstændigt krav på beskyttelse. Derfor synes jeg, at tanken om at lade børn være omfattet af § 9 i et særligt stykke er naturlig og i orden. Og så synes jeg, at vi skal prøve at overveje, hvordan det kan formuleres – jeg ved ikke rigtig hvordan – det med, at det drejer sig om børn på flugt. Det skal selvfølgelig fremgå tydeligt.

Til slut vil jeg gerne sige til alle dem, der har rullet sig ud, at der står jo højt og tydeligt, hvilken særlig situation dette barn skal være i. Det står beskrevet både i lovforslaget og i bemærkningerne. Så hvordan man kan få det til at omfatte alle mulige børn i hele verden, der nu bare kan rejse ind i Danmark, det fatter jeg ikke; så har man i hvert fald ikke læst det grundigt.

Vi vil gerne støtte lovforslaget. Vi synes, at det er godt og vigtigt, at det kommer.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil gerne stille ét spørgsmål til fru Ebba Strange: Når fru Ebba Strange læser både lovforslaget og bemærkningerne – og jeg vil gerne i parentes sige, at jeg selvfølgelig har læst begge dele grundigt – kan fru Ebba Strange så fin-

de – teoretisk, men alligevel – ét eneste eksempel på et ungt menneske under 18 år, som kommer til Danmark, og som ikke vil falde inden for de bestemmelser, som er fastsat i lovforslaget? Kan fru Ebba Strange finde et eksempel? Det vil jeg meget gerne høre.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Sådan som jeg læser lovforslaget – nu lader jeg så bemærkningerne være – skal den pågældende udlænding, dette unge menneske mellem 16 og 18 år, have mistet sine forældre eller, hvis vedkommende vender tilbage til hjemlandet, være uden mulighed for at genetablere familieforholdet. Det vil sige, at det ikke bare er et spørgsmål, om man er under 18 år; der skal også foretages en individuel vurdering; eller der skal være krig eller noget lignende i vedkommendes hjemland. Og så kommer endelig dette her med: »eller lignende grunde«. Dem kender vi godt. Det er hele vores de facto-begreb. Det bygger på, at folk er forfulgt af lignende grunde som dem, der er opremset i FN's flygtningekonvention. Dem har vi aldrig defineret, som om det var alt muligt mellem himmel og jord: Bare jeg ikke gider være derhjemme, så søger jeg asyl i Danmark. Vel får jeg ej det! Jeg får det kun, hvis jeg kan beskrive og godtgøre, at jeg i mit hjemland er udsat for nogle forhold, der kan sammenlignes med, at der er krigshandlinger og borgerkrig eller lignende grunde.

Hvis lovforslaget trænger til nogle særlig uddybende bemærkninger, kan vi lave dem i en betænkning. Men vi kender begrebet, og de danske asylmyndigheder har arbejdet med det begreb lige så længe, som den danske udlændingelov har eksisteret. Derfor mener jeg, at der er meget snævre grænser for, hvor mange unge mennesker under 18 år der kan dokumentere et eller flere af de forhold, der optræder under punkterne a), b) eller c).

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg vil meget gerne understrege det, fru Ebba Strange sagde om, at det er kendte begreber, der er brugt. Det er formuleringerne krig, krigslignende og borgerkrigslignende tilstande altså også.

[Mimi Jakobsen]

Jeg vil gerne sige til justitsministeren og til andre, der har kritiseret dette lovforslag for den manglende afgrænsning: Selvfølgelig er det ikke tanken, at ethvert ungt menneske bare kan komme til Danmark og få sig en uddannelse og blive sørget for. Justitsministeren, tror jeg det var, nævnte et eksempel med en ung tysker eller en ung polak for den sags skyld, der måske kom herop, fordi vedkommende mente at kunne klare sig bedre i Danmark. Jeg kan ikke rigtig se, hvordan de skulle komme ind under dette her.

Men det kunne måske hjælpe, at man et eller andet sted i bemærkningerne – vi har i hvert fald haft det inde i overvejelserne undervejs – skrev: »Såfremt der ikke i det pågældende land er passende sociale institutioner til at tage sig af den slags ting«. For det vil der jo være i hele denne del af verden. Det forudsætter selvfølgelig, at dette barn har et særligt behov for omsorg, som der altså også står i de indledende bemærkninger. Og det har man selvfølgelig ikke, hvis der i hjemlandet er sociale institutioner, børnehjem, plejeforældre, hele det dér system, som vi kender fra masser af lande. Det er da klart. Det har jeg ikke spor imod. Jeg synes også, det er vigtigt, at vi i udvalget overvejer fru Ebba Stranges formulering om flugtbegrebet og får det sat ind.

Men lad være med at komme så nemt om ved dette. Lad være med at feje dette af med nogle bemærkninger, når enhver selvfølgelig inderst inde godt ved, at det slet ikke er det, der ligger i det. Tag i stedet at være lidt hjælpsom, hr. minister, og sig, hvordan det så skulle være – det kunne være, at det ville være en god hjælp – i stedet for bare at jorde det på et forkert grundlag!

Justitsministeren (Engell):

Jeg bliver nødt til at sige både til fru Ebba Strange og til fru Mimi Jakobsen, at det, jeg forholder mig til, er det lovforslag, der er fremsat, det er den tekst, der ligger foran os på Folketingets bord. Så kan man tage en række forbehold i forhold til lovforslaget. Man kan bygge en række begrænsninger ind i forslaget. Men det, jeg forholder mig til, er teksten og de konsekvenser, der direkte er afledt af teksten.

Både fru Mimi Jakobsen og fru Ebba Strange siger, at det er kendte begreber, vi forholder os til. Må jeg minde om, at der på side 6 i be-

mærkningerne, første spalte, under bemærkningerne til litra c står:

»Det er hensigten med bestemmelsen at tilkendegive, at de under a) og b)« – altså de to første forhold, som fru Ebba Strange nævnte – »angivne indikationer ikke er udtømmende. Dersom der i særlige tilfælde for en mindreårig ansøger opstår situationer, der på samme måde som ved de nævnte indikationer taler for at give vedkommende opholdstilladelse, skal der være mulighed herfor.«

Det, jeg siger, er, at som det her er formuleret, må jeg nøgternt konstatere, at der ingen begrænsninger er, for jeg kan ikke ud af teksten læse de eksempler, som falder udenfor.

Så vil jeg sige til fru Mimi Jakobsen, at jeg meget gerne vil være hjælpsom, og at jeg meget gerne vil diskutere lovforslaget. Som det er fremgået af den rapport, vi fik i oktober måned fra den arbejdsgruppe, regeringen selv nedsatte, er dette et område, som vi også fra regeringens side lægger vægt på finder en ordentlig, en rimelig, en human og en anstændig løsning. Men jeg mener ikke, at den rigtige metode er at fremsætte et lovforslag i Folketinget, som på 3-4 arbejdsdage skal færdigbehandles, med alle de problemer, som forslaget indeholder. Der må være bedre tid til, at vi i Retsudvalget kan diskutere elementerne, konsekvenserne, formuleringerne, og det bistår jeg gerne med. Men bed mig ikke om at gøre det på 4 dage, for der er ingen dele af udlændingeloven, vi kan ændre på 4 dage, heller ikke denne.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Nu er hverken justitsministeren eller jeg jurister, og det kan jo være, at vi skal være glade for det en gang imellem. Men jeg vil gerne lige understrege, at jeg mener altså heller ikke, man behøver at være jurist for at forstå disse bemærkninger. Der står, som justitsministeren citerede, i bemærkningerne på side 6, første spalte:

»Dersom der i særlige tilfælde for en mindreårig ansøger opstår situationer, der på samme måde som ved de nævnte indikationer . . .«.

Det må siges at betyde på almindeligt ujuridisk dansk, at der skal være noget alvorligt galt; det skal være noget, der er lige så galt som at miste sine forældre eller at leve i et land

[Mimi Jakobsen]

med krig, borgerkrig eller lignende, ellers er det ikke »lignende indikationer«. Altså er der naturligvis begrænsninger i dette her, og altså betyder det ikke, at hvem som helst kan rejse ind. Her skal virkelig være noget galt, kæmpeproblemer for det menneske, for det barn, og store vanskeligheder ved overhovedet at komme videre og finde en fremtid noget sted. Det er det, der står, og der står »lignende indikationer«, der står ikke bare »andre«.

Justitsministeren (Engell):

Jo, men må jeg så sige, at det ikke er ligegyldigt, hvordan det formuleres i de vedtagelser, som Folketinget foretager på det udlændingepolitiske område. Det er ikke ligegyldigt, hvor præcist eller hvor upræcist Folketinget vedtager lovenes udformning, for bagefter sidder der altså nogle, der skal administrere de love, som Folketinget vedtager. Det er deres forpligtelse, og det er denne administration med en minister i spidsen, som næsten dagligt, uge efter uge møder en massiv kritik i forhold til de enkeltafgørelser, hvor der også træffes negative afgørelser med den konsekvens, at mennesker skal sendes ud af vores land.

Netop med det som udgangspunkt er det vigtigt, at vi ved præcist, på hvilket grundlag beslutningerne træffes. Jeg må sige, at teksten ikke er tilstrækkelig præcis, og det er det, der har fået mig til at konkludere – og det mener jeg står uimodsagt; det gør det måske nok ikke, men jeg mener ikke, at min konklusion ændrer sig derved – at jeg mener at kunne konstatere, at som forslaget her er formuleret, er der åbent for indvandring for alle under 18 år. Så kan der bygges en række kvalifikationer ind, men det står bare ikke i lovforslaget, og det er så det, vi må diskutere efterfølgende.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg har ikke deltaget i udformningen af bemærkningerne til dette lovforslag, jeg har slet ikke været involveret i det, men jeg kunne forestille mig, at når fru Mimi Jakobsen ønsker den litra c-bemærkning med, som ministeren også henviste til, bygger det på de erfaringer, vi har, bl.a. med lovens § 9, stk. 2. 2), om de humanitære opholdstilladelser. Vi får jo gang på gang at vide, når vi henvender os til ministeren om konkrete sager, at det kan man ikke sige ja til,

for det drejer sig kun om familier med mindreårige børn, og de skal helst være endog meget mindreårige og komme fra krigshærgede områder.

Man har somme tider indtryk af, at ministeren betragter verden som et stykke kvadreret papir, hvor alle mennesker skal passe ind i kvadraterne, mens alle de ufornuftige, som ikke gør det, ryger ud. Jeg kunne forestille mig, at det er det, der ligger bag fru Mimi Jakobsens formulering: »af andre særlige grunde«.

Jeg skal medgive ministeren, at hele sagen er selvfølgelig vanskelig at administrere, men verden er nu engang fuld af levende mennesker, som vi skal forholde os til. Det er klart, at der skal siges nej indimellem, men der skal også være mulighed for at sige ja, og det er her, vi synes, at ministeren har været for stram og for striks i sin administration af f.eks. § 9, stk. 2. 2). Det er blevet til nej og nej og atter nej, der er ikke givet plads for rimelige individuelle hensyn, og uden at jeg i øvrigt skal tale på fru Mimi Jakobsens vegne, kunne jeg forestille mig, at det måske er et af motiverne bag den formulering, forslaget har fået.

Justitsministeren (Engell):

Jeg må sige til fru Dorte Bennedsen, at jeg synes ikke, det er en rimelig betragtning. Under forespørgselsdebatten, som Fremskridtspartiet rejste sidste torsdag på baggrund af spørgsmål fra fru Ebba Strange, havde jeg jo netop lejlighed til at præcisere, at der ikke har været tale om en stramning af praksis for så vidt angår de humanitære opholdstilladelser efter § 9, stk. 2. 2). At der har været nogle talmæssige udsving som følge af de forhold, der var knyttet til libanesere og statsløse palæstinesere, ændrer jo ikke på, at tallene har været stort set uændrede, og at indholdet af § 9, stk. 2. 2), som er vedtaget af Folketinget og er udgangspunktet for den måde, jeg som minister og mit ministerium skal administrere udlændingeloven på, bliver respekteret og bliver overholdt.

Problemet er, at der også skal gives en hel række afslag. En del af disse afslag bliver genstand for omtale i aviserne, og så opstår problemet, fordi man indimellem ikke bakker nogle af de afgørelser op, men tager det som en given ting, at hver gang der gives et afslag, skyldes det, at ministeren og hans ministerium

[Justitsministeren]

har truffet en forkert, en urimelig, en hårdhændet, en brutal, en umenneskelig beslutning. Jeg beder ikke om, at man skal påtage sig et medansvar, men det ville være rart, hvis nogle ordførere en gang imellem også ville vise sig ansvarlige i de situationer, hvor der skal gives afslag.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Den replik, som ministeren afsluttede med her, fremsatte han også i forrige uges debat, og der var mindst én ordfører, der gik herop og svarede, at vi modtager sandelig alle sammen masser af henvendelser med anmodning om at gribe ind, som vi må afvise. Så ministeren har fået svar, og ministeren kan ikke blive ved med at gentage beskyldningen om, at hver gang der er givet et afslag, kommer nogle partier eller politikere løbende med klager i pressen, i udvalget eller her i salen. Det passer ikke, hr. minister.

I øvrigt kan jeg fuldstændig tilslutte mig de udmærkede betragtninger i fru Dorte Bennedens sidste korte bemærkning. Fru Dorte Bennedens talte om kvadrater, og jeg havde netop noteret ordet båse. Livet er altså vanskeligt, og jeg vil sige, at afsnit c) på side 6 i bemærkningerne viser jo netop, at forslaget er velgennemtænkt og velforberedt. Havde vi nøjedes med afsnittene a) og b), kunne man sige nej til alt andet, men som man kan læse i mange film- og boganmeldelser, overgår forholdene i det virkelige liv altså de fleste menneskers fantasi, og derfor er afsnittet taget med.

Man har hjulpet administrationen ved at sige, at det skal anvendes i sammenhæng med de under a) og b) nævnte indikationer. Og nemmere kan det altså ikke blive, for så kan man ikke få ministergage, ja ikke engang kontorchef- eller fuldmægtiggage. Dommere har det svært, embedsmænd har det svært, og politikere har det svært, det er klart. Men her er der virkelig rakt en hjælpende hånd, og ministeren sagde i øvrigt, at han gerne ville hjælpe. Så husk venligst, at hurtigt hjælp er dobbelt hjælp!

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Desværre har debatten til tider næsten udviklet sig til mundhuggeri, og jeg synes, det ville være en fordel, om vi nu forlod den tone.

Justitsministeren har påpeget en række detaljer i det foreliggende lovforslag, som man med rette kan være kritisk over for, og jeg ville også være lidt flov, hvis jeg var forslagsstiller. Men jeg er 100 pct. enig med fru Mimi Jakobsen i, at nu er det på tide, at ministeren viser sig en lille smule hjælpsom, så vi kan få forslagets indhold gennemført.

Kristeligt Folkeparti støtter helt klart forslagets hovedindhold ud fra de principielle holdninger, som vi gav udtryk for ved debatten i forrige uge, specielt med henvisning til Konventionen om Barnets Rettigheder. Jeg sagde i torsdags, at vi har en rimelig og fornuftig udlændingelov, men naturligvis vil der være behov for korrektioner en gang imellem.

Der er rettet kritik mod, at dette lovforslag er skabt på grundlag af enkeltsager, men her må jeg sige til justitsministeren og andre, at vi lovgiver jo for det enkelte menneske. Vi hører så ofte, at socialistiske partier siger, at nu skal vi ikke tænke så meget på enkelthederne, nu skal vi tænke på helheden. Men jeg troede ikke, at man fra borgerlig-liberal side skulle høre det argument, at den enkelte ikke betyder så meget, det er flokken og helheden, der betyder noget.

Kristeligt Folkeparti støtter som sagt forslagets hovedindhold, og da vores ordfører på området, hr. Kofod-Svendsen, er optaget af et møde et andet sted i huset, er det mig, som står her nu. Kl. 15.30 skal jeg selv til et andet vigtigt møde, og derfor er det ikke sikkert, at jeg kan nå at holde min ordførertale, men nu har jeg også fået sagt det, jeg ville, i denne korte bemærkning.

Formanden:

Der er ikke meget, der er vigtigere end møder i salen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen hr. Glønborg, jeg har forsømt mindst to møder, mens jeg har siddet her og lyttet til denne i øvrigt meget interessante debat. Det afholder mig altså ikke fra at fremkomme med korte bemærkninger indimellem.

Nu har justitsministeren i sine to sidste indlæg gentaget den klagesang, ministeren også kom med i sidste uge: Ministeriets embedsmænd har det forfærdeligt, de bliver forfulgt

[Elisabeth Arnold]

og hængt ud i pressen, de har det så hårdt, og hver gang de træffer en afgørelse, falder hele samfundet over dem; de er små, forfulgte uskyldigheder. Jeg synes, det er ulideligt at høre på.

Det forslag, der er til behandling i dag, er jo netop en hjælpende hånd; det er lige præcis noget, der kan gøre det nemmere for folk at afgøre tingene. Den orange farvede rapport fra oktober 1992, som vi har nævnt flere gange i dag, illustrerer jo netop, at i mange tilfælde er afgørelserne behæftede med meget vanskelige skøn, nemlig når det skal afgøres, om de pågældende personer er tilstrækkelig modne til at kunne klare en normal, »voksen« asylsag. Den byrde fratager vi nu administrationen, og jeg kan godt love, at det er en væsentlig grund til, at vi fra radikal side kan støtte forslaget.

Formanden:

Justitsministeren . . . jamen når en minister beder om ordet, får ministeren ordet. Det står i forretningsordenen, og den kan jeg ikke lave om på.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil sige til fru Elisabeth Arnold, at det er ikke Justitsministeriets embedsmænd, der klager, det er mig personlig, der klager. Det er mig selv, der giver udtryk for, at det kunne være rart, hvis jeg en gang imellem oplevede en større grad af opbakning, også af de negative afgørelser, det af og til er mit ansvar at træffe. Det er sådan set det synspunkt, jeg har fremført.

Så siger fru Elisabeth Arnold, at dette forslag vil jo gøre livet nemmere. Hvis filosofien er, at der skal gennemføres særlove, som kun betyder, at der bliver godkendt flere ansøgninger og bliver givet et større antal opholdstilladelser, gør vi selvfølgelig livet nemmere, det er da rigtigt. Men derved undergraver vi også Folketingets overordnede politik, nemlig at vi har sagt stop for indvandringen til Danmark. Den politik har et flertal i Folketinget vedkendt sig, og udlændingeloven er et instrument i denne sammenhæng. Det er da rigtigt, at det er altid nemmere at give mennesker medhold i deres ansøgninger end at give afslag, men det har bare ikke ret meget med udlændingepolitik at gøre.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Ja, man skal jo stadig lære noget i dette hus, og når jeg ser på forholdet mellem ministre og medlemmer, må jeg konstatere med Orwell, at nogle dyr er mere lige end andre. Jeg skal undlade at nævne, hvilke dyr der var mest lige hos Orwell.

Men jeg må sige, at jeg var også forundret over ministerens bemærkninger – om man skal kalde det piberi eller hvad, ved jeg faktisk ikke rigtig. Jeg er for det første helt enig i det, hr. Arne Melchior sagde, og for det andet sagde jeg faktisk, kort før ministeren var heroppe med sit sidste indlæg, at jeg var ganske klar over, at det var svære sager. Men det er det rent faktisk, fordi de sager handler om levende mennesker.

Jeg vil også godt sige, at justitsministeren ved bedre end nogen anden, hvor mange sager jeg gennem årene har sendt underhånden til ham og sagt: Kære minister, vil du ikke godt prøve at se på denne sag? Nu har jeg jo været engageret på området i et par år, og i de første 9 måneder af 1991 skete det faktisk ikke helt sjældent, at en familie med et særlig sygt barn fik opholdstilladelse efter § 9, stk. 2. Til gengæld tror jeg, det er sandt, når jeg siger, at her i 1992 er svaret på samtlige de henvendelser, jeg har rettet til ministeren, gået ud på, at man kun kan give opholdstilladelse efter § 9, stk. 2. 2), til familier med helst meget mindreårige børn, som kommer fra krigsramte områder.

Det er altså mine egne personlige erfaringer med hensyn til de breve, jeg har skrevet – man kan vel næppe sige privat i denne sammenhæng, men i hvert fald direkte til ministeren. Jeg synes altså, at ministeren administrerer § 9, stk. 2. 2), for stramt, og som jeg også sagde i mit første indlæg, havde der slet ikke været behov for dette lovforslag, hvis ministeren havde været lidt mere lydhør og lidt mindre restriktiv. Det er jo ikke ændringer af udlændingeloven, vi ønsker, vi ønsker kun, at denne sårbare gruppe skal have en mere rimelig behandling.

Formanden:

Jeg har ikke i forretningsordenen kunnet finde nogen som helst skel af den Orwellske type; dette være sagt til almindelig orientering.

Vi er tilbage i ordførerrækken.

Pia Kjærsgaard (FP):

[Pia Kjærsgaard]

Det er jo en helt usædvanlig situation, at Fremskridtspartiet skal rose både justitsministeren og Venstres og De Konservatives ordførere, når vi debatterer udlændingspørgsmål, men det vil jeg såmænd gøre i dag. Jeg er 100 pct. enig i, hvad de tre personer har sagt.

Vi står her med et forslag til en ny særlov, som efter Fremskridtspartiets mening er et medieskab popforslag, som skal hæftes op på vores udlændingelov, og som er udtænkt af CD, der kæmper hårdt med Det Radikale Venstre om førstepladsen med hensyn til særlove for asylsøgere. Fremskridtspartiet kan ikke støtte forslaget, og vi forstår ikke, at et flertal kan blive ved med at acceptere disse særlove, der udhuler tidligere vedtagne love. Forslaget betyder mere administration, mere rod, flere udgifter og særregler for en bestemt gruppe, og alle disse punkter er Fremskridtspartiet modstander af. Vi synes ikke, det er klogt af CD at vælge denne niche som flygtningenes fortalerparti, og vi mener, at CD mere og mere går imod danskernes interesser.

Når uledsagede børn pludselig kommer til Danmark i stigende antal, skal man efter vores mening hellere være på vagt end begynde at lave særlove. Det er forfærdeligt, når fru Mimi Jakobsen og andre falder for enkeltsager og udhuler den bestående lovgivning, der på dette område – altså udlændingeområdet – i forvejen er forfærdelig slap. Det er så let at kalde sig humanist her fra Folketingets talerstol, men Fremskridtspartiet mener, at det er en falsk og misforstået humanisme, fru Mimi Jakobsen giver sig af med.

Jeg skal meddele, at Fremskridtspartiet ikke alene ikke kan støtte lovforslaget, men også tager afstand fra det.

Elisabeth Arnold (RV):

Tidligere i debatten er der blevet henvist til to konventioner, som Danmark har underskrevet, nemlig Flygtningekonventionen og Konventionen om Barnets Rettigheder.

Det synes ikke at være gået op for hr. Helge Adam Møller, at Konventionen om Barnets Rettigheder er ganske ny; den blev underskrevet for ikke så forfærdelig længe siden og blev tiltrådt af Danmark for ca. 1½ år siden. Der er ikke tale om aldersdiskriminering, der er tale om positiv særbehandling af børn, og det fremgår helt tydeligt af konventionen, at børn er

mennesker under 18 år. Der er altså ikke tale om nogen speciel form for raffineret diskrimination, når vi taler om børn under 18 år, der er tale om en ganske almindelig fastslået regel om, at personer under 18 år er at betragte som børn.

Hvis man læser Justitsministeriets rapport, som flere talere har henvist til under debatten, kan man jo se, at der i forvejen ikke tages hensyn til, hvor mange år asylsøgerne er under 18 år. Praksis er tilsyneladende, at de deles op i to grupper, nemlig dem, der er under 15 år, og dem, der er mellem 15 og 18 år. Det er jo en fuldstændig arbitrær praksis – jeg skal ikke anfægte, at det kan være fornuftigt at opdele asylsøgerne på den måde, og der er ingen tvivl om, at børnene under 15 år bliver behandlet human, anstændigt, fornuftigt og ordentligt af de danske myndigheder – men jeg er heller ikke i tvivl om, at med hensyn til den store gruppe mellem 15 og 18 år kommer det udelukkende an på et skøn, om den pågældende ansøger kan tale eller er moden nok til at gennemgå en almindelig asylsag.

I praksis vil det sige, at man betragter de 15-17-årige som voksne, og det er faktisk ikke i overensstemmelse med FN's børnekonvention. Derfor synes jeg, vi skal vedtage, at børnekonventionens definition skal danne grundlag, når det skal afgøres, om asylsøgeren skal betragtes som barn eller voksen. Jeg synes, det ville være meget enkelt, hvis FN's børnekonvention var afgørende i de tilfælde, hvor vi giver børn positiv særbehandling.

Fra radikal side kan vi ikke sige andet, end at vi finder det både nyttigt og formålstjenligt at få en fast grænse for, hvornår asylsøgere skal behandles som børn, og det er en af de væsentligste grunde til, at vi støtter dette lovforslag. Vi er også godt tilfredse med, at bisidderordningen bliver lovfæstet. Den bliver brugt allerede nu, og det er vi godt tilfredse med, men det vil være godt at få den med i loven, så der ikke er nogen tvivl om, at den skal anvendes.

Som sagt synes vi, at rapporten fra oktober måned giver for store muligheder for fortolkninger, og vi er ikke trygge ved, at grænsen måske kan skubbes længere nedad, så nogle børn bliver behandlet urimeligt. Derfor vil vi gå ind i udvalgsarbejdet med den sædvanlige grundighed og tilsige vores positive medvirken.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Et enkelt spørgsmål til fru Elisabeth Arnold. Der skal altså skelnes meget skarpt mellem, om et menneske er 17 år og 364 dage eller 18 år og 1 dag. Det vil altså sige, at den 17-årige militssoldat, som har dræbt adskillige mennesker i Beirut eller et andet sted, har et ubetinget retskrav på at komme til Danmark, men hvis han er en uge ældre, kan han behandles på en helt anden måde. Hvor er rimeligheden i det?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Enhver, som har mulighed for at rejse ind på den ene eller anden måde, kan komme til Danmark, men det er noget ganske andet at kunne få opholdstilladelse, og det er det, som lovforslaget drejer sig om. Hvis der er borgerkrigs-lignende tilstande i hjemlandet, som det nævnes i lovforslaget, eller hvis vedkommende er forældreløs eller ikke kan forenes med sine forældre, kan vedkommende blive her i landet.

Arne Melchior (CD):

Når man tænker på karakteren af emnet, var det en meget kort tale, fru Pia Kjærsgaard i dag holdt på Fremskridtspartiets vegne. Hun kunne stort set nøjes med at henvise til, hvad Venstres og De Konservatives ordførere havde sagt, og jeg kan kun citere det gamle politikerord: A sejer hejsen Walbekomme!

Men fru Pia Kjærsgaard havde dog en bemærkning om, at hun vidste, at CD går mere og mere imod danskernes interesser. Enhver læser af læserbreve i diverse aviser kan genkende den sætning, der er masser af enkeltpersoner, som ved, hvad der er i danskernes interesse, og det har man selvfølgelig lov til, hvis man altså husker, at det er ens private mening, og at andre kan have en anden opfattelse. Men jeg må bestride, at fru Pia Kjærsgaard skulle vide bedre end f.eks. undertegnede eller ethvert andet medlem af Folketinget eller enhver vælger, hvad der er i danskernes interesse.

Jeg ved udmærket, at CD har færre stemmer end Fremskridtspartiet, men Fremskridtspartiet har altså kun omkring 6 pct. af stemmerne. Ergo er det ikke sikkert, at selv om man følger fru Pia Kjærsgaard og hendes parti, er man på linie med danskernes interesser, og i øvrigt er

det vel kun statsministeren, som har ret til at tale på danskernes vegne, når han repræsenterer Danmark i udlandet.

Jeg skal benytte anledningen til at genfortælle, hvad Frode Jakobsen – en af dette land og dette folk højt fortjent personlighed – engang sagde om forskellen på modstandsbevægelsen og den regering, vi havde frem til den 29. august 1943. Han sagde, at begge parter ønskede, at det skulle gå danskerne godt under anden verdenskrig, trods krig og okkupation. Det var de enige om. Men – sagde Frode Jakobsen – modstandsbevægelsen havde én præntention mere: Ligesom alle forældre ønsker, det skal gå deres børn godt, er der nogle forældre, som også ønsker, at deres børn skal opføre sig godt og måske derved få det godt.

Vi har altså den præntention, og det har fru Pia Kjærsgaard lov til at være uenig i. Vi har den præntention, at danskerne skal opføre sig godt, og at det er godt for danskerne at gøre det. Det mener vi som parti, det mener vi som individer, og det må vi have ret til at mene. Men vi giver os ikke af med at sige, at vi ved, hvad danskerne mener, eller hvad danskerne har godt af. Det er individuelle overvejelser, og man skal ikke uretmæssigt opkaste sig til talsmand for et helt folk.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Ja, så har vi den sædvanlige polemik med hr. Arne Melchior, men det er da også helt i orden. Nu kan jeg altså forstå, at CD gerne vil have danskerne til at opføre sig ordentligt; nu er CD blevet et opdragerparti, men indimellem er CD også et hadeparti. CD har fået mange roller her på det sidste, synes jeg.

Men det er jo sådan, at hver evig eneste gang vi siger ja til en fremmed, er der samtidig noget, vi ikke længere kan tilbyde danskerne. Jamen sådan er det altså, hr. Arne Melchior, det kan jo ikke være anderledes. Vi har kun et vist antal hospitalssenge, et vist antal plejehjemspladser osv. osv., det er simpel logik, og jeg vil fortsat påberåbe mig retten til at forsvare denne logik her fra talerstolen. Selv om hr. Arne Melchiors interesser åbenbart er stik modsat mine, vil jeg have lov at forsvare de synspunkter, som jeg mener jeg er valgt på, og som jeg mener er rigtige.

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg står i en lidt usædvanlig situation – ikke fordi jeg ikke kan takke fru Pia Kjærsgaard for noget, for det ville være usædvanligt i forbindelse med spørgsmål af denne karakter – men jeg er mere forundret over, at der absolut ikke var én eneste bemærkning i hverken Det Konservative Folkeparti eller Venstres ordførertaler, som jeg føler det ringeste behov for at sige tak for. Ud over en præcisering af, at vi er uenige, hvad der er fair nok, var begge ordførertaler efter min mening utrolig nedgørende og nedladende, så jeg er meget skuffet over indlæggenes karakter og den indgroede mistillid i bemærkningerne fra de to ordførere over for et forslag, hvis intentioner man faktisk ikke kan være i tvivl om.

Til ministeren vil jeg sige det samme, som jeg tror fru Elisabeth Arnold gjorde: Se det nu fra den lyse side, hr. minister! Med det flertal, som nu tegner sig for lovforslaget, får vi i hvert fald det ud af det, at det bliver nemmere at have med gruppen af 15–18-årige børn at gøre. At ministeren er uenig i retskravet, er der så ikke noget at gøre ved.

Det andet, ministeren kan glæde sig over – hvis han synes, han vil det – er, at han også får ros fra fru Pia Kjærsgaard. Det plejer han jo ikke, det skal siges til ministerens ros, men det har han altså opnået i dag. Jeg ved ikke, om det redder dagen; jeg ville i hvert fald ikke føle mig godt tilpas.

Men for ministerens vedkommende er jeg også forbløffet over hårdheden i ordene, forbløffet over det – jeg ved ikke, om udtrykket er for positivt – engagement, som ministeren lægger for dagen for at forhindre, at disse børn og unge får en lempeligere behandling, end det hidtil har været tilfældet.

Jeg anerkender blankt – det har jeg vist også allerede sagt et par gange – at når det drejer sig om børn på op til 15 år, er der ikke noget at udsætte på den behandling, de får, og det har flere ordførere også været inde på. Men fru Elisabeth Arnold præciserede meget klart, hvad dette forslag drejer sig om. Det drejer sig om, at det flertal, som tegner sig, klart vil definere de 15-18-årige som en svag gruppe, uanset om de på et eller andet tidspunkt har fået stukket et maskingevær i hånden og har fået besked om at gå ud og kæmpe i en eller anden krig. Det kan godt være, at det giver modenhed

på nogle områder, men jeg er fuldstændig overbevist om, at det giver nogle brist og nogle sår og nogle svigt på andre områder. Og der er en ting mere, man skal være klar over, ud over at man fokuserer så meget på, at nogle af dem har været ude at kæmpe. Det er jo ikke sikkert, de selv har besluttet det.

Denne anden ting er, at i de lande, som disse børn kommer fra, er det typiske familiemønster helt anderledes end hos os. Jeg tror ikke, man i de pågældende lande ser ret mange 15–16-årige flytte hjemmefra på grund af bøvl med lommepengene, problemer med forældrene eller den slags. Disse mennesker lever i et samfund, hvor der er tæt kontakt generationerne imellem, og det er helt typisk netop det savn, der rammer disse uledsagede børn hårdest, når de kommer hertil. Vi hører f.eks. beretninger fra børnecentret i Ringsted om, at disse børn ikke tør sove alene på et værelse. De ligger og klamrer sig to og to til hinanden, små og store sammen, for de tør ikke være alene. Det er de børn, det drejer sig om, men man skulle ikke tro det, når man hører de borgerlige ordførere i dag – ja, nu tillader jeg mig pludselig at regne mig selv som ikkeborgerlig, men det er under indtrykket af debatten i dag. Jeg plejer ellers at fastholde, at jeg er borgerlig, men det gælder ikke i dag i denne sag, hvis man ikke kan være borgerlig og samtidig tænke lidt humanitært på de børn.

Det er altså de børn, vi taler om, det er ikke bare den knap 18-årige militssoldat, og her vil jeg sige til hr. Helge Adam Møller: Han skal også have lov til at komme her til Danmark, men selvfølgelig skal han lægge skyderen, det er klart. Det lå ligesom i hr. Helge Adam Møllers bemærkninger, at han kommer nok bare herop og plaffer videre, men det er ikke det, vi taler om.

Vi sætter en aldersgrænse på 18 år, for det er der god dansk tradition for, og stort set alle ordførere har nævnt, at denne aldersgrænse er indeholdt i børnekonventionen, så derfor er det ikke et brud på noget som helst. Det er heller ikke en særlov for en bestemt gruppe. Jeg beklager selvfølgelig den sproglige fejl til allersidst om, at loven tilsyneladende kun skulle gælde for den lille gruppe, der allerede er her i landet. Det er selvfølgelig ikke tilfældet, det var ikke intentionen, og vi er allerede i gang med at lave det om, så vi kan få det rigtigt formuleret.

[Mimi Jakobsen]

Formålet med dette lovforslag er jo at gøre det klart, hvad vi ønsker med hensyn til disse 15-18-årige børn. Vi blander os ikke i, om de skal have asyl, det tilkommer ikke Folketinget, men vi siger: De skal have en mulighed for at falde til ro og finde sig til rette her, og så må vi se, hvad der sker senere.

Men afgrænsningen til den anden side er selvfølgelig også vigtig. Det har ikke på noget tidspunkt været hverken CD's eller – det tror jeg i hvert fald – de øvrige partiers intentioner, at nu skal alle unge bare glade og frejdige kunne rejse til Danmark, og så sørger vi for en glørværdig fremtid for dem. Sådan er det naturligvis ikke, og jeg har allerede sagt, at selvfølgelig skal vi finde nogle klare afgrænsninger og f.eks. sige, at hvis der er sociale institutioner i deres hjemland, som kan tage sig af dem, skal vi selvfølgelig ikke tage imod dem her, selv om de har mistet forældrene. Det er noget af det, vi må se på under udvalgsarbejdet.

Jeg vil gøre fru Dorte Bennedsens ord til ministeren til mine og i øvrigt takke fru Dorte Bennedsen meget, både for et ualmindelig fint indlæg og selvfølgelig også for tilslutningen til lovforslaget – det samme gælder naturligvis de øvrige partier, som har tilsluttet sig forslaget. Jeg kunne også godt ønske, at ministeren havde været mere lydhør og mindre restriktiv. Det kan godt være, at det kun drejer sig om maksimalt 40–50 sager om året, men jeg kan ikke lade være med i mit stille sind at undre mig over, at en minister, der gerne vil have brede flertal bag sine love, fred om udlændingeloven og en forståelse – ja, ligefrem en accept – i dag bad om, at der også skulle være flertal for de upopulære afgørelser, som jeg udmærket forstår er – eller i hvert fald burde være – svære at træffe, ikke rutter lidt mere med humaniteten og prøver at undgå at gøre sig så ugleset på nogle enkeltsager.

Der går 13.000 mennesker ind, siger ministeren til os, i kraft af vores udlændingelov i år, og det ved vi alle at der er mange gode grunde til. Hvorfor i alverden tage slagsmålene på 25, 30, 50 eller sågar 100? Det er det, jeg ikke forstår.

Det fremgår af ministerens svar til Retsudvalget, at det i øjeblikket drejer sig om 110 børn mellem de 15 og 18 år, der opholder sig i Danmark. Det siger jeg såmænd mest for at vise ministeren, at jeg faktisk har læst svaret.

Det fremgår også af den meget omtalte orange rapport, som vi på skift alle sammen er blevet beskyldt for ikke at have læst, at ministeren selv fremhæver, at der kun i meget få tilfælde er givet familiesammenføringstilladelser, og det har da også sine gode grunde, fordi vi bl.a. ved den sidste udlændingelov har haft tradition for at stramme op med hensyn til familiesammenføringer.

Til sidst vil jeg sige tak for tilslutningen, selv om den ikke er blevet meget omtalt, også til bisidderordningen, som jo er en klar pendant til de regler, vi har på det sociale område for danske unge mennesker. Jeg mener selvfølgelig, ligesom ordførerne har tilkendegivet, at det må være helt naturligt, at der for udenlandske børn, som er i en endnu værre og mere penibel situation end danske, gælder de samme beskyttelsesregler, at de har de samme rettigheder, og at der skal tilkaldes enten sociale myndigheder eller Dansk Røde Kors, når man afhører dem.

Det svarer til, hvad der står i den bekendtgørelse, som jeg i dag, hvor jeg så det igennem, opdagede faktisk blev lavet af Socialministeriet i min egen tid som socialminister, og jeg går da ud fra, at jeg også har haft den øvrige regering med i de bestræbelser dengang, ellers kommer det da noget bag på mig. Og det understreger jo netop behovet for – et behov, som altså også har været der i den daværende regering – at man tager særlig vare på børn under 18 år.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg kunne forstå på fru Mimi Jakobsen, at hun var meget nedbøjet over, at jeg havde forsøgt at nedgøre hendes lovforslag. Jeg var en af dem, forstod jeg. Jeg følte mig i hvert fald truffet, for det er jo sandt.

Det synes jeg nu ikke at fru Mimi Jakobsen skulle være så nedbøjet over, for det er faktisk udtryk for, at jeg tager mit folketingsarbejde som lovgiver alvorligt, og jeg tager de lovforslag, der fremsættes her i folketingssalen, meget alvorligt og læser dem meget grundigt.

Nu har jeg flere gange hørt både fru Mimi Jakobsen og andre tilhængere af lovforslaget sige: Jamen det og det er ikke meningen, og det og det skal laves om, og man kan sige sig selv, at det ikke er meningen. Sådan synes jeg

[Birthe Rønn Hornbech]

ikke man skal pjatte med Folketingets arbejde. Så må vi holde studiekredse et andet sted eller samråd i Retsudvalget eller møder hos ministeren. Det, der kommer her i folketingssalen, må være gennemarbejdet og kunne bære vand. Derfor tillader jeg mig fortsat at tage de ting, der kommer, alvorligt, for det er jo det, vi skal udtale os om, og det, vi skal stemme om.

Mit råd er fortsat, at vi alle sammen – og jeg tager mig selv med – går hjem og læser den rapport én gang til og så finder ud af, hvad vi kan blive enige om. Når fru Elisabeth Arnold taler om Børnekonventionen, må jeg sige, at der ikke er nogen fornuftige mennesker her i folketingssalen, der er uenige i de synspunkter. Det går jeg da ikke ud fra.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Fru Mimi Jakobsen plejer jo altid at blive behandlet utrolig skånsomt i Folketinget. I dag har det ikke været så blødt, som det plejer at være, og det forstår jeg udmærket godt på baggrund af det foreliggende lovforslag.

Fru Mimi Jakobsen klandrede mig meget for at rose Venstre og De Konservative. Dertil må jeg sige: Jamen hvorfor i alverden skulle jeg dog ikke have lov til det? Fru Mimi Jakobsen er jo blevet bakket op af fru Dorte Bennedsen, af fru Elisabeth Arnold og af fru Ebba Strange. Er det så meget bedre?

I øvrigt vil jeg spørge, om det kun er fru Mimi Jakobsen, der har lov til at have engagement i sager, for sådan virkede det på mig. Fru Mimi Jakobsen har altid lov til at sige sin hjertens mening fra Folketingets talerstol og alle andre steder, men når vi andre har et engagement, som ikke er i overensstemmelse med fru Mimi Jakobsens overbevisning, er der noget galt. Og det synes jeg ikke er rimeligt.

Men jeg vil bare sige til fru Mimi Jakobsen, at det ikke har undgået min opmærksomhed, hvordan fru Mimi Jakobsens forslag er blevet modtaget. Og det synes jeg har været ganske og aldeles berettiget, ganske enkelt fordi det er et dårligt lovforslag, ikke ud fra andre grunde. Men alle politikere har vel lov at have deres engagement, uanset om det er ministeren, eller om det er mig eller andre, selv om det ikke er i fuld overensstemmelse med fru Mimi Jakobsens.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg vil gerne sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at jeg har beklaget, at lovens ikrafttrædelsesbestemmelse er blevet udformet på en sådan måde, at den kan læses og vel må læses sådan, at det kun gjaldt for de børn, der er her i landet. Det er det, jeg mener er noget forkert i det lovforslag. Jeg mener faktisk, at det er afgrænset på den måde, jeg ønskede det afgrænset, og som jeg fornemmer vi har været enige om det skulle afgrænses. Men da der er rejst tvivl, siger jeg: Jamen vi kan da gerne prøve at bygge en ekstra klods ind, der hedder noget med de sociale institutioner eller flugt, som fru Ebba Strange formulerede det.

Men der er efter min mening – erkendt – én fejl i det lovforslag, og det er formuleringen af ikrafttrædelsesbestemmelsen. Det har jeg undskyldt fire gange; jeg kan jo ikke blive ved.

Fru Pia Kjærsgaard siger, at jeg har harceleret over, hvad hun har sagt. Jamen jeg har faktisk slet ikke beskæftiget mig med fru Pia Kjærsgaards indlæg. Det, jeg sagde til ministeren, var, at hvis ministeren var glad for opbakningen fra fru Pia Kjærsgaard og den ros, som fru Pia Kjærsgaard selv fremhævede, ville jeg egentlig ikke være så glad, hvis jeg var ministeren. Det siger jeg, fordi jeg ikke anser Fremskridtspartiets traditionelle holdning på flygtningeområdet for at være den samme som regeringens. Sådan opfatter jeg det dog ikke, og så havde det også været umuligt for justitsministeren at få et bredt forlig i Folketinget om udlændingeloven. Derfor må jeg sige til ministeren, at hvis jeg var minister, ville jeg såmænd ikke være så glad for den ros. Men hvis det redder ministerens dag, er det da i orden. Det var faktisk, hvad jeg sagde, og jeg tror ikke, at jeg med rette kan beskyldes for, at jeg ikke skulle finde det i orden, at andre mennesker har et engagement. Selvfølgelig kan vi da skændes, så det flyver under loftet, og det kan vi også her i Folketinget, men at påstå, at nogen skulle have et engagement, som jeg synes de ikke bør have, den er vist utypisk, vil jeg sige.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Fru Birthe Rønn Hornbech sagde for et øje-

[Dorte Bennedsen]

blik siden om FN's konvention om barnets rettigheder: »Jamen der er da ingen i denne sal, der er uenig i den.« Det synes jeg er en helt fin bemærkning. Jeg håber, at det er sandt. Men det virker, som om fru Birthe Rønn Hornbech så i sit stille sind føjer til: Men vi skal da ikke tage den alvorligt, endsige føre den ud i livet.

Nu har vi fået mange opfordringer til at gå hjem og læse den udmærkede rapport om de uledsagede flygtningebørn, som vi alle har læst med megen grundighed, men jeg vil faktisk opfordre fru Birthe Rønn Hornbech til at gå hjem og læse Konventionen om Barnets Rettigheder. Af den fremgår det af artikel 1, at børn defineres som personer, der er under 18 år, og af artikel 22 fremgår det, at børn, der søger flygtningestatus, og flygtningebørn, specielt børn uden familie, skal have den nødvendige beskyttelse og humanitære bistand af de stater, der har underskrevet. Så det er temmelig gratis ord at stå heroppe og sige, at der ikke er nogen, der er uenig med Børnekonventionen, hvis man til gengæld ikke et øjeblik drømmer om at føre den ud i livet.

Justitsministeren (Engell):

Der var en bemærkning fra fru Mimi Jakobsen, som jeg gerne holde lidt fast i, og det var en bemærkning, som jeg ikke kunne opfatte på anden måde, end at fru Mimi Jakobsen i denne sammenhæng, hvor vi drøfter flygtningebørn, uledsagede børn, ligesom tænkte mere humant end mange af os andre. Det synspunkt kan jeg slet ikke acceptere.

Må jeg minde om, at det udvalg, som har beskæftiget sig med dette spørgsmål, blev nedsat på min foranledning. Må jeg minde om, at da udvalget var færdigt i oktober måned, lå der en række klare konklusioner fra udvalgets side, og jeg meddelte straks, at jeg kunne tilslutte mig dem alle, og at en stor del af dem enten er gennemført eller er under gennemførelse. Med andre ord at der på dette område i allerhøjeste grad både fra regeringens og fra de to regeringspartiers side har været taget højde for og draget omsorg for et problem, som vi alle føler en særlig forpligtelse over for.

Som jeg var lidt inde på det i mit første indlæg, sagde fru Dorte Bennedsen, da vi begyndte på udlændingebatten i sidste uge, at Socialdemokratiet stod ved det indgåede forlig, og at vi på dette område, som fru Dorte Bennedsen

sagde, som i øvrigt også på andre områder er af den opfattelse, at hyppige lovændringer ikke gavner, men måske tværtimod snarere er til skade – et synspunkt, jeg fuldstændig kan tilslutte mig.

Derfor må jeg sige, at hvis man havde følt, og hvis man føler – og det må man jo gøre, siden dette forslag nu fremkommer – at der på baggrund af udvalgsrapporten i oktober var grundlag for en særlig drøftelse, og at der var grundlag for særlige tiltag, så var det jo i forlængelse af dette arbejde, at vi burde have taget spørgsmålet op partierne imellem eller i Folketingets Retsudvalg på anden vis og ikke efter min opfattelse igennem et lovforslag, som på afgørende vis – det bliver jeg nødt til at sige – bryder med en række af de hovedelementer, som indgår i den nuværende udlændingelov.

Jeg skal ikke gentage det, jeg har sagt tidligere på dagen i korte bemærkninger og i andre bemærkninger. Jeg vil blot sige til bl.a. fru Elisabeth Arnold og fru Dorte Bennedsen, der har været inde på spørgsmålet om FN's Børnekonvention, at vi er fuldstændig opmærksom på den og selvfølgelig også har vurderet, at vores udlændingelov og den praksis, der følges i forlængelse af udlændingeloven, er ganske i overensstemmelse med konventionen. Man kan også sige det på den måde, at der ikke af hensyn til FN's Børnekonvention er noget behov for lovændringer af konventionsmæssige grunde.

Jeg må konstatere, at der nu ligger et lovforslag på bordet, som et antal partier – tilsyneladende et flertal i Folketinget – har tilsluttet sig i hovedtræk; i hvert fald er der ikke er nogen, der har taget direkte afstand fra det. Jeg må også konstatere, at det at gennemføre et lovforslag, der har så omfattende virkninger, med den frist, der er fastsat i løbet af denne uge, er ganske utilfredsstillende.

Jeg vil eksempelvis mene, at det ville være helt naturligt, at dette spørgsmål blev behandlet i det særlige ekspertudvalg med højesteretsdommer Per Sørensen i spidsen, som vi i forlængelse af udlændingeaftalen fra juni måned besluttede at nedsætte til at vurdere en række aspekter i den nuværende udlændingelov, eller at der i hvert fald var en mulighed for at høre udvalget over det foreliggende lovforslag.

Der er ikke noget i debatten eller i de bemærkninger, der er faldet fra ordførerne, ej

[Justitsministeren]

heller i den meningsudveksling, jeg havde med fru Mimi Jakobsen og med fru Ebba Strange, som kan få mig til at fratage den opfattelse, at en gennemførelse af dette lovforslag for det første vil have den klare konsekvens, at der gives et retskrav til en gruppe, der i dag ikke har et retskrav, at der for det andet som den absolutte hovedregel – og jeg har meget svært ved at se, som lovforslaget er udformet, hvor begrænsningerne er – bliver fri indvandring for dem, der er under 18 år, at man for det tredje skaber en uklarhed med hensyn til familiesammenførselsreglerne, og at man for det fjerde tilsidesætter den ånd, der lå i den aftale, der blev indgået i juni måned, og som i hvert fald burde tilsige, at et sådant forslag blev drøftet partierne imellem.

Jeg vil meget gerne – og det vil jeg gerne sige til fru Mimi Jakobsen – under det videre udvalgsarbejde bidrage det, jeg kan, med afklaringer, med at besvare spørgsmål, med at stille til samråd, med at bede om, at der indkaldes høringssvar og tilsvarende. Men jeg synes, at det rimelige modsvar bør være, at man så siger: Jo, der er intet i dette lovforslag, der hæster så meget, at det skal gennemføres på 3 arbejdsdage i Folketinget. Der er intet, der tilsiger, at der gennemføres en særlovgivning med en sådan hast.

Derfor bør den positivitet, som jeg gerne vil give udtryk for i det videre arbejde til at afklare og afdække usikkerhederne, også gensejles i, at man så tilkendegiver, at vi alle er parat til at tage os den tid, som arbejdet med dette lovforslag bør og skal have.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Egentlig markerede jeg for noget andet, men i anledning af ministerens bemærkninger nu vil jeg gerne bruge min korte bemærkning til så at stille et spørgsmål til ministeren: Hvad sker der så med de børn, der er her i landet, så længe?

Ministeren siger, at der ikke er nogen grundelse for at køre det så hurtigt igennem. Jo, det er der faktisk. Der er i hvert fald 110 levende begrundelser for, at vi har følt, at denne sag hastede. Vi vil gerne have den praksis stoppet, hvorefter man skønner efter modenhed osv. og ikke efter alder. Vi ønsker at sætte en grænse på 18 år.

Jeg vil gerne spørge ministeren direkte: Hvad sker der med de 110 børn?

Endelig vil jeg gerne sige til ministeren – det var faktisk det, jeg tog ordet for – må jeg ikke blive fri for den med, at jeg skulle tage patent på at være humanist, og at andre ikke er det. Jeg taler, som jeg nu ser tingene. Ministeren er i sin fulde ret til at sige, hvad han synes, og der er ikke noget som helst med, at nogle tager patent på godhed og nogle på ondskab. Kan vi ikke blive fri for at få debatten ned på det niveau?

Men det er altså ikke mit ministerium, der måned efter måned stædigt fastholder, at en dreng, som har opholdt sig i et børnecenter i over et år, og som Røde Kors klart har bedømt som værende under 18 år, ifølge Justitsministeriet og direktoratet skulle være 26 år. Det er heller ikke mit ministerium, der – som fru Dorte Bennedsen indledte med at sige i dag – har en dreng siddende i et svensk fængsel på fjerde måned, der ikke besvarer henvendelserne, og hvor drengen måske sidder og venter på, at de svenske myndigheder smider ham ud i løbet af denne uge.

Jeg siger det ikke for at yppe kiv eller lave ballade eller spille mig op til at blive vred eller tage patent på godhed, men det er jo baggrunden. Det er ikke udelukkende de to drenge, der er baggrunden for denne sag, men det er også de to drenge. Det er også den uvenlige, umenneskelige administration i de tilfælde, som vi har hørt om, som gør, at vi føler, at 18-årsgrænsen er rimelig. Men det er også principielt, at 18-årsgrænsen bør være der, og det bør ikke hvile på individuelle vurderinger ud fra modenhed og sådan noget.

Nu er min taletid udløbet.

Dorte Bennedsen (S):

Jeg er meget indstillet på, at den lovgivning, vi laver på flygtningeområdet, ikke skal kunne misbruges til almindelig indvandring, for vi har et indvandrerstop, og det står partierne i Folketinget bag ved.

Jeg er faktisk også indstillet på at prøve at lære noget, og derfor vil jeg gerne stille ministeren et spørgsmål om noget, jeg rent faktisk ikke forstår. Nu var ministeren i sit sidste svar igen inde på familiesammenførselsreglerne. Har jeg forstået det ret, giver ministeren opholdstilladelse til ganske mange af de børn,

[Dorte Bennedsen]

der er under 15 år. Dukker forældrene op, er behovet for familiesammenføring selvsagt større, da børnene er små.

Nu taler vi om gruppen mellem 15 og 18 år. De skal altså være over 15 år, når de kommer her til landet. Et ungt menneske, som kommer her til landet som 15½-årig, kan, hvis forældrene dukker op, inden der er gået 2½ år, sammenføres med disse forældre. Dukker de først op senere, er han blevet over 18 år, og så skal forældrene altså være over 60 år, før de kan blive familiesammenført med ham.

Jeg forstår – og det er ikke engang for at være polemisk, jeg siger det – ganske enkelt ikke den argumentation, at det skulle være så forfærdelig meget værre for de 15–18-årige. Jeg kan forstå, hvis man giver et 5-års, 6-års, 8-års, 10-års barn opholdstilladelse og man så finder forældrene, at man kommer i den situation, at man skal tage stilling til, om man skal tillade, at forældrene kommer her til landet – og det tror jeg nok vi skal i en række tilfælde, som ministeren også selv var inde på, i henhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Men at problemet skulle blive større for de 15–18-årige – det kan godt være, at det er mig, der er dum – forstår jeg ikke, og jeg vil være meget glad, hvis ministeren vil forklare mig, hvorfor det er så meget værre.

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Ministeren er meget ked af det tidspres, som det lovforslag, vi her behandler, skal køres igennem med, idet vi kun har tre arbejdsdage.

Jeg vil gerne minde ministeren om, at CD, da vi havde debatten om udlændingeloven i, jeg tror, det var maj måned, gjorde ministeren opmærksom på, at der var et problem, som vi i CD ønskede at få løst. Og ministeren gav på det tidspunkt til kende, at han ville iværksætte en undersøgelse osv. Så der har faktisk været ret lang tid til at få dette problem løst også for CD.

Justitsministeren (Engell):

Fru Mimi Jakobsen spurgte, hvad der sker i forhold til dem, hvis sager er under behandling her i landet.

Der er svaret: Så længe vi har en lov, og så længe vi med udgangspunkt i denne lov har en

administrativ praksis, er det klart, at den bliver efterlevet, indtil noget nyt måtte blive vedtaget i Folketinget.

I øvrigt vil jeg sige det samme, som jeg sagde i starten, nemlig at jeg mener, det er en uskik – ja, at det er dybt betænkeligt – hvis Folketinget med udgangspunkt i to enkeltsager, hvis omstændigheder kun spotlightvis har været fremme i medierne, og som ikke er fuldt belyst, i hvert fald ikke i den offentlige debat, og af gode grunde ikke kan være det, bl.a. fordi jeg på grund af fortrolighedskriteriet er afskåret fra at kunne gå ud og lægge alle oplysninger frem, vil gennemføre en så principielt vigtig ændring af udlændingeloven, som der her er lagt op til.

Dernæst vil jeg gerne sige til fru Mimi Jakobsen, at det ikke var mig, der bragte det med humanismen ind i billedet. Men der var nogle bemærkninger fra fru Mimi Jakobsen, som jeg i hvert fald måtte forstå sådan, at den måde, hvorpå jeg og det ministerium og den administration, jeg har ansvaret for anvender de beføjelser, vi har til rådighed, ikke var i orden, ikke var tilstrækkeligt humane. Og fru Mimi Jakobsen gentog det jo i virkeligheden selv i sit indlæg ved at tale om en umenneskelig administration.

Jeg mener ikke, at man i et land, hvor ens sag bliver prøvet af Direktoratet for Udlændinge, af Flygtningenævnet, af Justitsministeriet, med klageadgang til Ombudsmand, med mulighed for prøvelser flere gange, kan tale om en umenneskelig administration. Det er ikke en rimelig betegnelse for det system, vi i Danmark har bygget op på udlændingeområdet.

Det er urimeligt, fordi den diskussion jo foregår på grundlag af enkeltsagers halve og hele gengivelser i medierne. Det er ikke rimeligt.

Jeg har netop, både under udlændingedebatten forleden og i dag, anholdt, at man fører en debat på grundlag af nogle enkeltsager, hvis kendsgerninger man kun kender halvdelen af. Det er ikke nogen rimelig måde at føre en diskussion på.

Hvad angår fru Dorte Bennedsens spørgsmål om familiesammenførselsreglerne, vil jeg gerne sige følgende:

Det, diskussionen, da forslaget begyndte at tegne sig, bragte frem, var familiesammenføring, men ikke i relation til 60-års-grænsen. Vi er opmærksom på, at den grænse, vi indførte, og som blev vedtaget af Folketinget, har ét sigte.

[Justitsministeren]

Men det, jeg peger på, er situationen, hvor f.eks. et ungt menneske har fået en opholdstilladelse efter denne lovgivning og har været i landet 2½ år, og hvor den pågældendes forældre søger om et visum til at komme og besøge vedkommende her i landet. Det vil være meget svært – og her taler jeg generelt – at afvise en sådan visumanmodning, for det drejer sig om forældre, der gerne vil have lejlighed til at være sammen med deres barn. Der gives en sådan visumtilladelse. De pågældende kommer til Danmark og søger ved ankomsten til Danmark om asyl.

Situationen er den, at den unge mand eller kvinde har været her et vist antal år, og der er en tilknytning til Danmark. Det er med andre ord ikke helt så simpelt alene at bygge kriterierne på 60-års-aldersgrænsen. Derfor er en af de ting – nu var jeg ikke så meget inde på det i mit indlæg – jeg mener man i høj grad bør diskutere under udvalgsbehandlingen af forslaget, selvfølgelig, om det forslag, CD har fremsat, hvor forældrene altså kommer osv., og hvor man så siger, at opholdstilladelsen bliver bragt til ophør, hvorefter familien må forlade landet, overhovedet lader sig praktisere i virkelighedens verden. Hvilke forudsætninger skulle bygges ind i loven for, at det kunne lade sig praktisere, og hvordan ville en sådan regel forholde sig både til FN's Menneskerettighedskonvention og måske også til Flygtningekonventionen? Det er sådan nogle temaer, som jeg mener er vigtige, hvis man skal diskutere de mest vidtrækkende konsekvenser af dette lovforslag, som ikke engang er urealistiske. Det er i det lys, at mine bemærkninger om, at dette forslag også vil komme til at berøre familiesammenføringsområdet, skal ses.

Fru Sonja Albrink sagde, at vi kunne have arbejdet med denne sag i lang tid. De temaer, som vi i juni måned drøftede, og som vi har bedt Per Sørensen-udvalget om at beskæftige sig med, var jo – og det vi brugte megen tid på – bl.a. voldsramte kvinder, procedurerne, sagsbehandlingsadgangen, de humanitære opholdstilladelsers behandling i ministeriet, henholdsvis i nævn osv., alt det, der fremgår af det kommissorium, der er udarbejdet for udvalgets arbejde.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Det er rigtigt, som ministeren netop sagde, at det var spørgsmålet om voldsramte kvinder, Per Sørensen-udvalgets kommissorium og andre emner, som beskæftigede os dengang, men det er lige så rigtigt, som fru Sonja Albrink sagde, at CD rejste spørgsmålet om de uledsagede børn også i den forbindelse en gang i maj/juni, jeg har ikke datoen. Det kan godt være, at ministeren ikke kan huske det, og det er en ærlig sag, men sådan forholder det sig nu altså.

Må jeg sige til ministeren: Det kan jo ikke nytte noget, når nu samtlige ordførere og jeg selv har understreget, at dette er et princip, vi ønsker gennemført. Det er ikke en lex Louis, det er ikke en lex George, det er et princip. Vi ønsker, at børn under 18 år også på dette område opfattes og behandles som børn, ligesom de gør på så mange andre områder, som Børnekonventionen taler om. Det er det princip, dette her lovforslag drejer sig om. Derfor er det hen i vejret og lodret forkert at påstå, at dette lovforslag drejer sig om – og kun er kommet op på grund af – de to ganske vist ulykkelige sager. Det er ikke rigtigt, og der er ikke noget i det, ordførerne i dag har sagt, som jeg har kunnet høre, der har imødegået det, som jeg nu siger.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg takker ministeren for svaret, men er nødt til at føje til, at det kun var et halvt svar. Det var en forklaring på, hvorfor dette, at man giver opholdstilladelse til mindreårige børn, kan føre til familiesammenføring. Det er jeg enig med ministeren i. Men det var jo ikke noget svar på, hvorfor det er et tungere problem for gruppen 15–18-årige. Ministeren giver jo rent faktisk opholdstilladelser til børn under 15 år. Presset med hensyn til familiesammenføringer er vel alt andet lige væsentligt større, jo mindre børnene er.

Derfor vil jeg gerne stille ministeren det spørgsmål, når han er så uuhørt bekymret ved, at 15–18-årsgruppen kan føre til familiesammenføring, om det i virkeligheden er et spørgsmål om kvantitet, altså om der er flere 15–18-årige uledsagede børn, end der er under 15 år. Er det dér, hunden ligger begravet? Er det dér, ministerens bekymring er? Hvis det er det, der er tilfældet, vil jeg sige, at jeg ikke synes, det skal være det, der styrer, hvilke grund-

[Dorte Bennedsen]

læggende principper vi lægger i vores lovgivning.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg glemte – og den var vigtig – en enkelt bemærkning i min forrige korte bemærkning.

Som jeg hørte ministeren, svarede han direkte på mit spørgsmål om, hvad der sker med de 110 børn: at de vil blive behandlet efter de nuværende regler, fordi der er ikke grundlag for andet. Det, jeg selvfølgelig havde håbet at ministeren havde sagt, var, at han under indtryk af at der i Folketinget er et flertal for et lovforslag, der fastslår princippet om de 18 år, naturligvis ville tage skridt til at sørge for, at der ikke sker noget med de børn, mens Folketinget tager sig bedre tid i samarbejde med Justitsministeriet til at færdiggøre dette lovforslag.

Men det hørte jeg ikke ministeren sige, og derfor må jeg appellere til de ordførere, der støtter forslaget, om, at vi så gør det så hurtigt, vi overhovedet kan, for så er der ingen garanti for, at de børn ikke bliver sendt ud i overensstemmelse med de regler, der gælder i øjeblikket.

Justitsministeren (Engell):

Det var både til fru Sonja Albrink og fru Mimi Jakobsen.

Jeg er selvfølgelig opmærksom på, at spørgsmålet vedrørende de uledsagede børn også drøftedes ved ændringen af udlændingeloven. På det tidspunkt havde vi et udvalgsarbejde i gang, nemlig i det ekspertudvalg, hvis rapport kom i oktober måned, og hvor jeg lagde meget vægt på, at man gjorde arbejdet færdigt så hurtigt som overhovedet muligt, og at der blev fulgt op på konklusionerne. Så på den måde kan man sige at jeg har levet op til det, vi drøftede dengang, nemlig at et uvildigt ekspertudvalg grundigt bearbejdede området og kom med forslag, og de forslag er enten gennemført eller er ved at blive gennemført.

Jeg må sige til fru Sonja Albrink, at der var ikke noget i dette udvalgsarbejde, der lagde op til konklusioner i retning af, at der var behov for lovændringer. Det, man talte om, var en lang række administrative tiltag, og dem er vi i gang med at gennemføre.

Fru Mimi Jakobsen siger, at det her drejer sig ikke om de konkrete sager. Nej, det har jeg forstået, og det respekterer jeg, men så må jeg også sige: Hvad er det egentlig, der gør, at det haster så meget? Hvad er det, der er baggrunden for, at det er nødvendigt at gennemføre en så omfattende lovgivning på så få dage?

Men det har vi diskuteret nok, og det skal jeg ikke sige mere om.

Fru Dorte Bennedsen spørger mig igen, hvor problemerne er familiesammenføringsmæssigt for gruppen af 15-18-årige. Ja, der er tale om et retskrav, der gives til en, man kan sige talmæssigt måske ikke stor, men en principielt – og selvfølgelig også menneskeligt set – vigtig gruppe, og dette retskrav kan føre til spekulation også på det familiesammenføringsmæssige område i relation til danske særregler.

Til fru Mimi Jakobsen: Det er klart, at der er en udlændingelov nu, der er gældende, og der er som følge af den lov også en administration, der er gældende. Jeg mener ikke, det ville være rimeligt, hvis jeg pludselig sagde: Nu griber vi ind, nu foretager vi en række administrative ændringer som følge af den debat, der foregår her. Det er Folketingets suveræne ret at afgøre, om Folketinget på tre arbejdsdage vil gennemføre en lov, hvor man giver en stor ny gruppe retskrav, og hvor man åbner op for indvandring for alle under 18 år. Det er Folketingets suveræne ret at afgøre det. Men jeg har sagt, hvad regeringen mener. Det Konservative Folkeparti og Venstre har sagt, hvad vi mener om den sag. Det er ikke ansvarligt på et så vigtigt område at gennemføre en så stor lovgivning.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg må sige, at ministerens sidste svar her synes jeg heller ikke var noget svar. Jeg kan stadig væk ikke forstå, at familiesammenføringsproblemet skulle blive større for de 15-18-årige end for dem under 18 år.

Ministeren henviser nu igen til, at der ikke er forslag om lovændringer i rapporten, og det kan vi alle sammen bekræfte at der ikke er. Men det hænger måske sammen med det, ministeren selv har sagt ved tidligere lejligheder, nemlig at der er hjemmel i vores nuværende udlændingelov til at indtage en anden holdning for gruppen 15-18-årige. Der står ikke i

[Dorte Bennedsen]

udlændingeloven, at 15–18-åriges sager skal behandles som voksnes asylsager. Så ministeren har muligheden. Det var det, jeg startede dagen med at sige. Hvis ministeren havde anvendt sine administrative muligheder på en anden maner, vil jeg gætte på, at dette lovforslag aldrig havde set dagens lys. Men ministeren valgte den utrolig restriktive vej at gå i administrationen af loven, og det er i hvert fald det, der er baggrunden for, at Socialdemokratiet har sagt, at vi er enige i intentionerne i dette forslag. Havde ministeren ikke været så restriktiv, men taget højde for dette problem, hvad han kunne have gjort, havde landet ligget betydelig anderledes. Derfor har rapporten ingen grund til at pege på ændringer af loven, for ministeren har mulighederne, og man har ikke villet bruge dem.

Justitsministeren (Engell):

Nu vil jeg tro – med den sammensætning, udvalget havde – at hvis man i udvalget havde følt, at der var baggrund for en ændring på de områder, som fru Dorte Bennedsen nævner, havde det nok stået klarere præciseret i betænkningen også henset til, at man på en række områder kom med klare forslag til administrative ændringer, som jeg har fulgt op, og som er blevet gennemført.

Jeg forstår ikke rigtig fru Dorte Bennedsens betragtninger, for det system, vi har, sikrer jo den optimale retssikkerhed for de børn og for de unge mennesker, der kommer hertil, i den forstand, at man ikke indbygger en skarp aldersmæssig grænse, men tager et individuelt hensyn til, om den enkelte har en sådan alder og modenhed, at vedkommendes sag kan underkastes en normal asylsagsbehandling, eller der er tale om en sådan umodenhed, eller der er tale om børn af en sådan alder, i en sådan tilstand, at dette ikke er muligt. Derfor har jeg svært ved at se, hvad der skulle være ideen i at indføre en sådan aldersgrænse, så meget desto mere som der heller ikke er nogen konventionsmæssige forpligtelser til, at vi gennemfører det, og så meget desto mere som den måde, vores udlændingelov og administration er bygget op på, er i overensstemmelse med FN's børnekonvention.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg synes, det er utroligt at høre fru Mimi Jakobsen. Fru Mimi Jakobsen siger, at man ikke vil lovgive ud fra enkelt-sager, og så er det fru Mimi Jakobsen, der selv fremhæver 2 enkelt-sager, som har været meget omtalt i medierne og i pressen, og som fru Mimi Jakobsen selv har gjort meget ud af at omtale.

Fru Mimi Jakobsen siger til justitsministeren, at hun måske gerne vil være med til en længere og seriøs og ordentlig behandling af lovforslaget under forudsætning af, at justitsministeren ligesom sætter den eksisterende lovgivning ud af kraft et antal uger eller måneder.

Men det er jo ikke en bananrepublik, vi bor i. Vi har en gældende lov, og den lov er den, som fru Mimi Jakobsen selv har stemt for, som har eksisteret siden 1983, og som har gennemgået et antal ændringer, og dette spørgsmål har aldrig været taget op. Derfor kunne der vel ikke være noget galt i at lade gældende lov eksistere en måned eller to eller tre mere og så få gennemarbejdet dette forslag.

Konkluderende vil jeg sige, at når fru Mimi Jakobsen er skuffet og mener, at hele min ordførertale var præget af indgroet mistillid til lovforslaget, så har fru Mimi Jakobsen opfattet det 100 pct. korrekt. Det er, fordi lovforslaget bygger på manglende viden, og det har fru Mimi Jakobsens egne udtalelser i pressen de sidste 14 dage klart vist, for fru Mimi Jakobsen anede ikke, at der *ikke* fandtes en 18-års-grænse. Det har hun dokumenteret gang på gang. Da det så viste sig, at det gjorde der ikke, måtte man i hast lave et lovforslag i stedet for at lave en seriøs behandling. Man springer tilsyneladende fuldstændig op og ned på den rapport, der er afgivet for 2 måneder siden, og hvor man lagde op til nogle ændringer og justeringer, og man vil altså på 3 arbejdsdage eller 3 døgn sjuske et lovforslag igennem, som har utrolig store konsekvenser.

Derfor vil jeg konkluderende sige, at også på baggrund af debatten i dag vil jeg helt og totalt afvise lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Det sidste er nu altså sivet ind, men jeg vil gerne lige tillade mig at sige, at det ikke er rigtigt, at vi forventer, at justitsministeren skal sætte loven ud af kraft. Der står ikke i loven, at

[Mimi Jakobsen]

man skal behandle 15-18-årige som voksne. Det står der faktisk ikke. Dette er en praksis, vi diskuterer, en praksis, som jeg ville ønske justitsministeren havde lagt på en anden måde, og da det ikke er sket, er det, vi gerne vil have princippet slået fast om, at 18 år er grænsen. Det kan vi være uenige om, men hold nu op med at snakke om, at loven sættes ud af kraft! Det passer ikke, og det må da efter flere timers debat være gået op for selv hr. Helge Adam Møller!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Pia Gjellerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Den fg. formand (Pia Gjellerup):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Formanden for Arbejdsmarkedsudvalget har meddelt mig, at udvalget i henhold til forretningsordenens § 12, stk. 4, har optaget forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Forlængelse af overgangsordning) (L 136) til fornyet udvalgsbehandling.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Kommunaludvalget (11/12 92)

Udtræder: Ole Donner (FP)

Ny stedf.: Ernst B. Schmidt (FP)

Markedsudvalget (11/12 92):

Udtræder: Nyrup Rasmussen (S)

Nyt medl.: Ove Fich (S)

Udtræder: Gammelgaard (KF)

Ny stedf.: Jens Jørgensen (KF)

Udtræder: Helge Sander (V)

Nyt medl.: Mejdahl (V)

Udtræder: Marianne Jelved (RV)

Ny stedf.: Elisabeth Arnold (RV)

Udtræder: Sønderby (V)

Ny stedf.: Filt Jensen (V)

Miljø- og Planlægningsudvalget (11/12 92):

Udtræder: Lilli Gyldenkilde (SF)

Nyt medl.: Gade (SF)

Socialudvalget (11/12 92):

Udtræder: Grete Schødt (S)

Nyt medl.: Jacob Lindenskov (S)

Sundhedsudvalget (11/12 92):

Udtræder: Inger Stilling Pedersen (KRF)

Nyt medl.: Kofod-Svendsen (KRF)

Kommunaludvalget (12/12 92):

Udtræder: Ernst B. Schmidt (FP)

Nyt medl.: Ole Donner (FP)

Skatteudvalget (14/12 92):

Udtræder: Jes Lunde (SF)

Nyt medl.: Rahbæk Møller (SF)

Erhvervsudvalget (14/12 92):

Udtræder: Vibeke Storm Rasmussen (S)

Nyt medl.: Lotte Henriksen (S)

Indfødsretsudvalget (14/12 92):

Udtræder: Vibeke Storm Rasmussen (S)

Nyt medl.: Lotte Henriksen (S)

Udenrigsudvalget (14/12 92):

Udtræder: Vibeke Storm Rasmussen (S)

Nyt medl.: Lotte Henriksen (S)

Det Udenrigspolitiske Nævn (14/12 92):

Udtræder: Vibeke Storm Rasmussen (S)

Ny stedf.: Lotte Henriksen (S)

Markedsudvalget (14/12 92):

Udtræder: Mimi Jakobsen (CD)

Ny stedf.: Sonja Albrink (CD)

Udtræder: Filt Jensen (V)

Ny stedf.: Sønderby (V)

Udtræder: Mejdahl (V)

Nyt medl.: Helge Sander (V)

[Den fg. formand]

Folketingets næste møde afholdes i morgen,
onsdag den 16. december 1992, kl. 9.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslå-
et i salen.

Mødet hævet kl. 16.11
